

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
568 10.12.2018

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România

Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80

Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.2130A/2018

12452
7.XI.2018
ora 14³⁰

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICȚIONALĂ
NR. 10292 / 07 DEC 2018

Domnului

Călin Constantin Anton POPESCU-TĂRICEANU
Președintele Senatului

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de Președintele României referitoare la neconstituționalitatea Legii privind declasificarea unor documente.

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 13 decembrie 2018 (inclusiv în format electronic *Word* la adresa de mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 19 decembrie 2018.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

Președinte

prof. univ. dr. Valer DORNEANU

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr. 2130A/1 2018

ROMÂNIA

Administrația Prezidențială - Cabinetul Președintelui
CP1/1997..... / 07.12.2018

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICȚIONALĂ
NR. 10282 / 07 DEC 2018

ORA 12³⁵

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

București, 2018

Domnului VALER DORNEANU

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

În temeiul dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție și ale art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, formulez următoarea

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

asupra

Legii privind declasificarea unor documente

Legea privind declasificarea unor documente a fost transmisă de Parlament spre promulgare Președintelui României în data de 21 noiembrie 2018. Prin modul în care a fost adoptată, precum și prin conținutul normativ, legea criticată contravine unor norme și principii constituționale, pentru motivele prezentate în cele ce urmează.

I. Motive de neconstituționalitate extrinsecă

1. Încălcarea art. 61 alin. (2) și art. 75 alin. (1), (4) și (5), prin raportare la art. 118 alin. (2) din Constituție

Potrivit art. 75 alin. (1) din Constituție, se supun spre dezbatere și adoptare Camerei Deputaților, ca primă Cameră sesizată, proiectele de legi și propunerile legislative prevăzute de art. 118 alin. (2), iar potrivit acestui articol: „Structura sistemului național de apărare, pregătirea populației, a economiei și a teritoriului

pentru apărare precum și statutul cadrelor militare, se stabilesc prin lege organică”.

Potrivit art. 6 din legea criticată, introdus la Camera decizională, „Lucrătorii din Serviciul Român de Informații, precum și cei din toate instituțiile emitente, care pun la dispoziția conducerii instituțiilor din care fac parte, la solicitarea Comisiei comune permanente a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații documente și declarații care au ca temei Hotărârea nr. 17/2005 a Consiliului Suprem de Apărare a Țării, nu răspund penal, disciplinar, administrativ sau financiar pentru acțiunile întreprinse în acest sens”.

Potrivit art. 27 alin. (1) din Legea nr. 14/1992, personalul Serviciului Român de Informații se compune din cadre militare permanente și salariați civili, care îndeplinesc atribuții operative și administrative. De asemenea, în conformitate cu alin. (3) din același text normativ, cadrele militare ale Serviciului Român de Informații au toate drepturile și obligațiile prevăzute, pentru militarii armatei române, de reglementările legale, statutele și regulamentele militare.

Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare prevede la art. 33 că: „Pentru abateri de la disciplina militară, neîndeplinirea îndatoririlor, încălcarea normelor de conduită militară, a regulilor de conviețuire socială, ofițerilor, maiștrilor militari și subofițerilor li se pot aplica următoarele sancțiuni disciplinare: avertisment; mustrare scrisă; retrogradare în funcție; amânarea înaintării în gradul următor pe timp de 1-2 ani.” În acest sens, potrivit art. 8 alin. (1) lit. f) din același act normativ, păstarea „cu strictețe a secretului militar, de stat și de serviciu, precum și caracterul confidențial al unor activități și documente” reprezintă o îndatorire principală a cadrelor militare.

Totodată, potrivit art. 89 alin. (2) din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare: „Cadrele militare în activitate din Ministerul Apărării Naționale se suspendă din funcție pe perioada în care, fiind în stare de arest preventiv, sunt urmărite penal, trimise în judecată ori sunt judecate de către instanțele judecătorești. Pe perioada suspendării din funcție, ofițerii, maiștrii militari și subofițerii nu beneficiază de niciun drept din partea Ministerului Apărării Naționale”. Astfel, măsurile dispuse în cursul procesului penal reprezintă motive de suspendare a raportului de serviciu.

Față de cele de mai sus, dispozițiile art. 6 din legea criticată, care introduc exonerări ale diferitelor forme de răspundere juridică, reprezintă o modificare a răspunderii cadrelor militare și implicit a statutului acestora, cu consecințe specifice pe planul raporturilor de serviciu (motivele pentru care acesta este

suspendat, dar și al motivelor pentru care cadrele militare pot fi trecute, din oficiu, în rezervă sau direct în retragere, potrivit art. 89 alin. (8) din Legea nr. 80/1995).

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a reținut că „Statutul juridic al unei categorii de personal este reprezentat de dispozițiile de lege referitoare la încheierea, executarea, modificarea, suspendarea și încetarea raportului juridic de muncă în care se află respectiva categorie” (Decizia nr. 172/2016). În aceeași decizie, Curtea a reținut că, spre exemplu, regulile esențiale privind ocuparea posturilor de conducere țin de statutul polițistului, mai exact de exercitarea raportului de serviciu care se realizează de la nașterea până la încetarea acestuia.

În lumina acestor considerente, răspunderea cadrelor militare este un aspect ce ține de statutul acestora, în conformitate cu art. 118 alin. (2) din Constituție. Astfel, potrivit competenței constituționale stabilite de art. 75 alin. (1), prin raportare la dispozițiile art. 75 alin. (4) și (5), art. 6 din legea criticată introdus la Camera decizională, Camera Deputaților, reprezintă o prevedere pentru care competența decizională aparține primei Camere, respectiv Senatului.

În aceste condiții, prevederile art. 6 din Legea privind declasificarea unor documente puteau fi considerate definitiv adoptate numai dacă se respecta competența decizională a Senatului cu privire la norma respectivă. În aceste condiții, adoptarea legii cu nerespectarea competențelor constituționale ale Camerelor reprezintă o încălcare a art. 61 alin. (2) și art. 75 alin. (1), (4) și (5), prin raportare la art. 118 alin. (2) din Constituție.

2. Încălcarea art. 73 alin. (3) lit. k) coroborat cu art. 52 alin. (1) și (2) și art. 118 alin. (2) din Constituție, prin raportare la art. 76 alin. (1) din Constituție

Potrivit dispozițiilor art. 73 alin. (3) lit. k) coroborate cu cele ale art. 52 alin. (1) și (2) din Constituție - contenciosul administrativ este un domeniu reglementat prin lege organică, iar potrivit art. 118 alin. (2) din Legea fundamentală - statutul cadrelor militare se stabilește prin lege organică.

Potrivit art. 4 din legea criticată: „Persoanele care se consideră vătămate într-un drept ori într-un interes legitim de efectele produse de documentele prevăzute la art. 1 au posibilitatea, în termen de 3 ani de la intrarea în vigoare a prezentei legi, să se adreseze instanțelor competente pentru constatarea încălcării drepturilor și libertăților fundamentale și repararea prejudiciului suferit”.

Așadar, în acest caz vătămarea într-un drept ori într-un interes legitim este prezumată de legiuitor ca provenind din efectele produse „de documentele

prevăzute la art. 1”. Or, aceste documente nu pot avea altă natură juridică decât aceea a unor acte administrative. În acest sens, prin Decizia nr. 583/2018, în par.133, Curtea Constituțională a statuat că: „actele administrative extrajudiciare încheiate de către sau între autoritățile publice care privesc desfășurarea procedurilor judiciare [protocoale de colaborare/cooperare] nu pot fi asimilate cu procedura judiciară în sine, drept care au și o expresie normativă distinctă. Ele își mențin natura lor juridică de act administrativ, în conformitate cu art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.154 din 7 decembrie 2004, fără a se identifica în vreun fel cu procedura judiciară civilă sau penală, aceasta desfășurându-se potrivit și în limitele codurilor de procedură civilă/penală”.

În ceea ce privește dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, art. 52 alin. (1) și (2) din Constituție prevăd: „(1) Persoana vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim, anularea actului și repararea pagubei. (2) Condițiile și limitele exercitării acestui drept se stabilesc prin lege organică.”

În consecință, stabilind dreptul la repararea prejudiciului suferit ca urmare a efectelor produse de „documentele prevăzute la art. 1” din legea criticată, (direct, fără ca o instanță de contencios administrativ să se pronunțe asupra legalității acestor acte) Legea privind declasificarea unor documente apare ca instituind o normă derogatorie de la ansamblul regulilor ce guvernează contenciosul administrativ, reguli înlocuite prin Legea nr. 554/2004, ceea ce ar fi impus adoptarea sa cu respectarea art. 76 alin. (1) din Constituție.

În plus, răspunderea cadrelor militare, inclusiv a lucrătorilor din Serviciul Român de Informații, precum și a celor din alte instituții emitente care pun la dispoziția conducerii instituțiilor din care fac parte, la solicitarea Comisiei comune permanente a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații documente sau declarații care au ca temei Hotărârea CSAT nr. 17/2005, reprezintă un aspect care ține de statutul cadrelor militare. Potrivit dispozițiilor capitolului VII din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, răspunderea penală a personalului militar are implicații asupra încetării sau modificării raportului de serviciu, motiv pentru care dispozițiile ce vizează răspunderea cadrelor militare trebuiau să fie adoptate prin lege organică.

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a arătat că „art. 73 alin. (3) lit. p) din Constituție prevede că regimul general privind raporturile de muncă se reglementează prin lege organică. În acest sens, Legea nr. 53/2003 - Codul muncii

prevede chiar un capitol distinct ce reglementează răspunderea disciplinară. De aceea, și art. 73 alin. (3) lit. j) din Constituție prevede că statutul funcționarului public trebuie reglementat tot prin lege organică, având în vedere că elementele care diferențiază statutul acestuia reprezintă chiar derogări de la reglementarea generală în materie” (Decizia nr. 392/2014).

Astfel, Curtea Constituțională a statuat că „ori de câte ori o lege derogă de la o lege organică, ea trebuie calificată ca fiind organică, întrucât intervine tot în domeniul rezervat legii organice” (Decizia nr. 442/2015). În aceeași decizie, se menționează faptul că „legiuitorul constituant a stabilit, în mod indirect, în cuprinsul conținutului normativ al art. 73 alin. (3) din Constituție, că reglementările derogatorii sau speciale de la cea generală în materie trebuie și ele adoptate, la rândul lor, tot printr-o lege din aceeași categorie”.

Domeniul legilor organice este foarte clar delimitat prin textul Constituției, fiind de strictă interpretare (Decizia nr. 53/1994), astfel încât legiuitorul va adopta legi organice numai în acele domenii. Curtea a stabilit în jurisprudența sa că „este posibil ca o lege organică să cuprindă, din motive de politică legislativă, și norme de natura legii ordinare, dar fără ca aceste norme să capete natură de lege organică, întrucât, altfel, s-ar extinde domeniile rezervate de Constituție legii organice. De aceea, printr-o lege ordinară se pot modifica dispoziții dintr-o lege organică, dacă acestea nu conțin norme de natura legii organice, întrucât se referă la aspecte care nu sunt în directă legătură cu domeniul de reglementare al legii organice. În consecință, criteriul material este cel definitoriu pentru a analiza apartenența sau nu a unei reglementări la categoria legilor ordinare sau organice” (Decizia nr. 786/2009).

Stabilind derogări atât în materia contenciosului administrativ, cât și de la statutul cadrelor militare, legea criticată reglementează în domenii care, prin excelență, aparțin legii organice, astfel încât adoptarea unei legi cu caracter derogatoriu sau special în raport de aceste texte legale trebuie să se supună dispozițiilor art. 73 alin. (3) lit. k) coroborat cu art. 52 alin. (1) și (2), art. 118 alin. (2) și art. 76 alin. (1) din Constituție.

3. Încălcarea art. 61 alin. (2) și art. 75 alin. (1) din Constituție

Legea privind declasificarea unor documente a fost adoptată cu nesocotirea prevederilor art. 61 și ale art. 75 din Constituție, fiind încălcată competența primei Camere sesizate, Senatul, care nu a dezbătut textul și soluțiile adoptate de Camera Deputaților, cu referire la modificările adoptate după votul din plenul acesteia,

amendamente nediscutate în prima Cameră sesizată. În forma adoptată, legea dedusă controlului de constituționalitate nesocotește și principiile constituționale în virtutea cărora o lege nu poate fi adoptată de o singură Cameră, legea fiind, cu aportul specific al fiecărei Camere, opera întregului Parlament.

Curtea Constituțională a statuat că principiul bicameralismului izvorăște din art. 61 alin. (2) și art. 75 din Constituție. În jurisprudența constituțională au fost stabilite două criterii esențiale (cumulative) pentru a se determina cazurile în care în procedura legislativă se încalcă principiul bicameralismului: pe de o parte, existența unor deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și, pe de altă parte, existența unei configurații semnificativ diferite între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului. Chiar dacă aplicarea acestui principiu nu poate deturna rolul de Cameră de reflecție a primei Camere sesizate (Decizia nr. 1/2012), legiuitorul trebuie să țină cont de limitele impuse de principiul bicameralismului. În Decizia nr. 624/2016, Curtea a arătat că în Camera decizională se pot aduce modificări și completări propunerii legislative, dar Camera decizională „nu poate însă modifica substanțial obiectul de reglementare și configurația inițiativei legislative, cu consecința deturnării de la finalitatea urmărită de inițiator”.

Mai mult, prin Decizia nr. 62/2018, Curtea Constituțională a statuat că în analiza respectării acestui principiu „trebuie avut în vedere (a) scopul inițial al legii, în sensul de voință politică a autorilor propunerii legislative sau de filosofie, de concepție originară a actului normativ; (b) dacă există deosebiri majore, substanțiale, de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului; (c) dacă există o configurație semnificativ diferită între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului”.

Potrivit expunerii de motive, obiectul propunerii legislative este reprezentat de declasificarea Hotărârii Consiliului Suprem de Apărare a Țării nr. 17/2005 privind combaterea corupției, fraudei și spălării banilor, precum și a tuturor documentelor care conțin informații clasificate în baza acesteia. Tot potrivit expunerii de motive, documentele declasificate se centralizează de Comisia comună permanentă a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații, care le va pune la dispoziție persoanelor interesate. De asemenea, potrivit scopului urmărit de inițiatori „persoanele care se consideră vătămate într-un drept ori într-un interes legitim de efectele produse de documentele declasificate au posibilitatea, în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a legii, să se adreseze instanțelor, cu acțiuni în revizuire, pretenții, răspundere civilă delictuală, pentru constatarea încălcării drepturilor și libertăților fundamentale și repararea prejudiciului suferit”.

Prin amendamentele admise, Senatul a extins termenul în care persoanele se pot adresa unei instanțe pentru „constatarea încălcării drepturilor și libertăților

fundamentale și repararea prejudiciului suferit” de la 6 luni la 3 ani, aspect neavut în vedere de inițiatori. De asemenea, prin alte două amendamente adoptate de Senat se introduce calea extraordinară de atac a revizuirii pentru hotărârile definitive în care au fost administrate probe prin mijloace tehnice speciale în perioada de existență a documentelor prevăzute de art. 1 și până la intrarea în vigoare a legii.

Astfel, amendamentele introduse în Senat se îndepărtează în mod substanțial de voința inițiatorului și reprezintă modificări majore ale conținutului formei inițiale a propunerii legislative. Mai mult, forma adoptată de Senat conține un număr de 5 articole, în timp ce forma inițiatorului conține un număr de doar 4 articole supuse dezbaterii Parlamentului.

În ședința din data de 4 noiembrie 2018, plenul Camerei Deputaților a adoptat alte 4 amendamente, propuse prin raportul comun al Comisiei juridice, de disciplină și imunități și al Comisiei pentru apărare, ordine publică și siguranță națională. Printre acestea se numără completarea art. 1 din lege și extinderea obiectului legii adoptate de Senat cu norma referitoare la desecretizarea tuturor protocoalelor și/sau acordurilor de colaborare și cooperare încheiate între instituțiile statului român, Serviciul Român de Informații, Direcția Națională Anticorupție, Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, Consiliul Superior al Magistraturii și Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

De asemenea, la Camera decizională - Camera Deputaților - este introdus art. 6 din lege, cu următorul cuprins: „Art. 6 – Lucrătorii din Serviciul Român de Informații precum și cei din toate instituțiile emitente, care pun la dispoziția Comisiei comune permanente a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații documente și declarații care au ca temei Hotărârea nr. 17/2005 a Consiliului Suprem de Apărare a Țării, nu răspund penal, disciplinar, administrativ sau financiar pentru acțiunile întreprinse în acest sens.”

Exonerarea de răspundere penală, disciplinară, administrativă sau financiară pentru acțiunile categoriilor de personal enunțate de lege reprezintă o deosebire majoră adoptată de Camera decizională, atât față de forma adoptată de Senat, cât și față de forma inițiatorilor. O astfel de modificare reprezintă o schimbare a filosofiei legii și a propunerii inițiale, fiind o măsură cu un impact major la nivelul tuturor categoriilor socio-profesionale enunțate în text. Acest aspect este valabil și pentru extinderea obiectului legii și includerea documentelor prevăzute de art. 1 alin. (4) în rândul documentelor declasificate de la data intrării în vigoare a legii criticate.

Or, Curtea Constituțională a stabilit, prin Decizia nr. 472/2008, că: „Dezbaterea parlamentară a unui proiect de lege sau a unei propuneri legislative nu poate face abstracție de evaluarea acesteia în plenul celor două Camere ale

Parlamentului nostru bicameral. Așadar, modificările și completările pe care Camera decizională le aduce asupra proiectului de lege adoptat de prima Cameră sesizată trebuie să se raporteze la materia avută în vedere de inițiator și la forma în care a fost reglementată de prima Cameră. Altfel, se ajunge la situația ca o singură Cameră, și anume Camera decizională, să legifereze, ceea ce contravine principiului bicameralismului (...) și a competențelor stabilite pentru cele două Camere, potrivit art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală”.

De asemenea, Curtea Constituțională a statuat, prin Decizia nr. 624/2016, că art. 75 alin. (3) din Constituție, prin folosirea sintagmei „decide definitiv” cu privire la Camera decizională, nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune ca proiectul sau propunerea legislativă adoptată de prima Cameră sesizată să fie dezbătută în Camera decizională, unde i se pot aduce modificări și completări. Curtea a subliniat că, în acest caz, Camera decizională nu poate însă modifica substanțial obiectul de reglementare și configurația inițiativei legislative, cu consecința deturnării de la finalitatea urmărită de inițiator.

Prin raportare la cel de al doilea criteriu, apreciem că și configurația între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului este una semnificativ diferită, forma legii adoptată de Camera Deputaților având un număr de șase articole (primul având patru alineate), în timp ce forma inițiatorului și cea adoptată de Senat au o structură diferită, cuprinzând doar 4 articole (dintre care primul cu două alineate), respectiv 5 articole. În jurisprudența sa (Decizia nr. 62/2018), Curtea Constituțională a reținut existența unei configurații semnificativ diferite și în situația în care forma primei Camere sesizate conținea un articol unic, iar forma Camerei decizionale conținea două articole.

Art. 75 din Legea fundamentală stabilește competențe de legiferare potrivit cărora fiecare dintre cele două Camere are, în cazurile expres definite, fie calitatea de primă Cameră sesizată, fie de Cameră decizională. Ținând seama de indivizibilitatea Parlamentului ca organ reprezentativ suprem al poporului român, Constituția nu permite adoptarea unei legi de către o singură Cameră, fără ca proiectul de lege să fi fost dezbătut și de cealaltă Cameră. Acest articol a introdus, după revizuirea și republicarea Constituției României în octombrie 2003, soluția obligativității sesizării, în anumite materii, ca primă Cameră, de reflecție, a Senatului sau, după caz, a Camerei Deputaților și, pe cale de consecință, reglementarea rolului de Cameră decizională, pentru anumite materii, a Senatului și, pentru alte materii, a Camerei Deputaților, tocmai pentru a nu exclude o Cameră sau alta din mecanismul legiferării.

În cazul de față, Camera Deputaților, adoptând, în calitate de Cameră decizională, Legea privind declasificarea unor documente, a sustras dezbaterii și adoptării primei Camere sesizate modificări care vizau aspecte esențiale în structura și filosofia legii, ceea ce contravine art. 61 alin. (2) și art. 75 alin. (1) din Constituție.

II. Motive de neconstituționalitate intrinsecă

1. Art. 1 din legea dedusă controlului de constituționalitate încalcă art. 1 alin. (4), art. 1 alin. (5), art. 61 alin. (1), art. 73 alin. (4), art. 119, precum și art. 147 alin. (4) din Constituție

La art. 1 alin. (1) din legea criticată se prevede că „Prin derogare de la prevederile art. 24 din Legea nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare, se declassifică Hotărârea Consiliului Suprem de Apărare a Țării nr. 17/2005 privind combaterea corupției, fraudei și spălării banilor, precum și toate documentele care conțin informații clasificate având ca temei sau sunt încheiate în conformitate ori în baza Hotărârii Consiliului Suprem de Apărare a Țării nr. 17/2005 privind combaterea corupției, fraudei și spălării banilor”.

A. Potrivit art. 15 lit. f) din Legea nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare: „nivelurile de secretizare se atribuie informațiilor clasificate din clasa secrete de stat și sunt: (i) strict secret de importanță deosebită - informațiile a căror divulgare neautorizată este de natură să producă daune de o gravitate excepțională securității naționale; (ii) strict secrete - informațiile a căror divulgare neautorizată este de natură să producă daune grave securității naționale; (iii) secrete - informațiile a căror divulgare neautorizată este de natură să producă daune securității naționale”;

De asemenea, conform art. 24 alin. (4) și alin. (10) din Legea nr. 182/2002, „(4) Informațiile clasificate potrivit art. 15 lit. f) pot fi declassificate prin hotărâre a Guvernului, la solicitarea motivată a emitentului; (10) Declassificarea ori trecerea la un nivel inferior de clasificare este realizată de persoanele sau autoritățile publice competente să aprobe clasificarea și nivelul de secretizare a informațiilor respective”.

Norma criticată declassifică Hotărârea Consiliului Suprem de Apărare a Țării nr. 17/2005, precum și toate documentele care conțin informații clasificate având ca temei sau care sunt încheiate în conformitate ori în baza acesteia.

În primul rând, un astfel de obiect de reglementare contravine jurisprudenței Curții Constituționale care a arătat că „legea, ca act juridic al Parlamentului, reglementează relații sociale generale, fiind, prin esența și finalitatea ei constituțională, un act cu aplicabilitate generală. Or, în măsura în care domeniul de incidență a reglementării este determinat concret, dată fiind rațiunea intuitu personae a reglementării, aceasta are caracter individual, ea fiind concepută nu pentru a fi aplicată unui număr nedeterminat de cazuri concrete, în funcție de încadrarea lor în ipoteza normei, ci, de plano, într-un singur caz, prestabilit fără

echivoc” (Decizia nr. 600/2005, Decizia nr. 970/2007, Decizia nr. 494/2013). În situația de față, legea este concepută pentru a fi aplicată unor cazuri prestabilite fără echivoc – Hotărârea CSAT nr. 17/2005, precum și toate actele care conțin informații clasificate și care au avut ca temei Hotărârea CSAT nr. 17/2005, deci, un număr finit de documente care au avut drept temei Hotărârea CSAT nr. 17/2015.

În acest fel, Parlamentul legiferează o operațiune administrativă, care, conform Legii fundamentale, nu este în competența sa. Potrivit art. 24 alin. (4) din Legea nr. 182/2002, dispoziția de la care se derogă prin legea criticată, prevede că „informațiile clasificate potrivit art. 15 lit. f) pot fi declassificate prin hotărâre a Guvernului, la solicitarea motivată a emitentului”. Chiar dacă norma din legea criticată este una derogatorie, prin obiectul ei de reglementare se încalcă principiul separației puterilor în stat prevăzut de art. 1 alin. (4) din Constituție, principiul legalității prevăzut de art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală, precum și jurisprudența Curții în materie.

În concret, legiuitorul nu instituie o categorie de informații pentru care ar fi aplicabilă o altă procedură de declassificare, ca situație de excepție de la regula generală, ci decide el însuși declassificarea; mai mult, derogarea de la dispozițiile art. 24 din Legea nr. 182/2002 presupunea în mod obligatoriu instituirea unei proceduri prin care emitentul/emitenții să individualizeze documentele care fac obiectul legii criticate și să efectueze în concret operațiunea administrativă de demarcare a acestora. Prin modul de reglementare lacunar, din care ar rezulta desecretizări *ope legis* ale documentelor prevăzute la art. 1 din legea criticată este periclitat întregul sistem național de protecție a informațiilor clasificate, fiind înlăturate standardele legale de protecție a acestora.

În plus, Hotărârea CSAT a cărei declassificare se prevede la art. 1 din legea criticată nu poartă marcajul vreunei clase sau nivel de secretizare - potrivit Legii nr. 182/2002 - și, în consecință, nu pare a fi susceptibilă de declassificare.

În al doilea rând, textul de lege criticat contravine principiului separației și echilibrului puterilor în stat, precum și principiului legalității, prevăzute la art. 1 alin. (4) și alin. (5) din Constituție, întrucât se încalcă competențele puterii executive referitoare la declassificarea informațiilor clasificate, această operațiune putând fi efectuată, după caz, prin hotărâre a Guvernului și/sau de către persoanele sau autoritățile publice competente să aprobe clasificarea și nivelul de secretizare a informațiilor.

B. Având în vedere că art. 1 din legea criticată vizează declassificarea unei hotărâri a Consiliului Suprem de Apărare a Țării și ținând cont de rolul constituțional al acestei autorități publice, considerăm că era necesar punctul său de vedere .

În conformitate cu art. 119 din Constituție: „Consiliul Suprem de Apărare a Țării organizează și coordonează unitar activitățile care privesc apărarea țării și securitatea națională, participarea la menținerea securității internaționale și la apărarea colectivă în sistemele de alianță militară, precum și la acțiuni de menținere sau de restabilire a păcii”.

Fiind vorba despre o hotărâre a Consiliului Suprem de Apărare a Țării considerăm că Parlamentul ar fi trebuit să solicite emitentului un punct de vedere cu privire la legea dedusă controlului de constituționalitate și din perspective respectării principiului cooperării loiale între autoritățile publice, așa cum a fost acesta conturat în jurisprudența constituțională.

În lipsa unei motivări substanțiale, obiective, imperioase și convingătoare care să justifice noile măsuri legislative ce aduc atingere principiului securității raporturilor juridice - element fundamental al supremației dreptului, care prevede, printre altele, ca soluția dată în mod definitiv oricărui litigiu de către instanțe să nu mai poată fi supusă rejudecării - și, subsecvent principiului autorității de lucru judecat (prin deschiderea căii de atac extraordinare a revizuirii) - de o importanță fundamentală atât în ordinea juridică națională, cât și în ordinea juridică europeană, precum și la nivelul Curții Europene a Drepturilor Omului - legea dedusă controlului de constituționalitate încalcă art. 1 alin. (5) din Constituție.

2. Art. 1 alin. (1) coroborat cu alin. (4) din legea dedusă controlului de constituționalitate încalcă art. 1 alin. (3) și alin. (5) din Constituție

Art. 1 alin. (1) încalcă standardele privind calitatea legilor referitoare la claritate, precizie și predictibilitate, deoarece nu identifică în concret documentele pe care le deklasifică, menționând generic faptul că deklasifică toate documentele care conțin informații clasificate având ca temei sau sunt încheiate în conformitate ori în baza Hotărârii Consiliului Suprem de Apărare a Țării nr.17/2005 privind combaterea corupției, fraudei și spălării banilor, contravenind prevederilor art. 1 alin. (3) și alin. (5) din Constituție.

La art. 1 alin. (4) din legea criticată se prevede că „(4) De la data intrării în vigoare a prezentei legi se desecretizează toate protocoalele și/sau acordurile de colaborare și cooperare încheiate între instituțiile statului român, Serviciul Român de Informații, Direcția Națională Anticorupție, Direcția de Investigare a Infrațțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, Consiliul Superior al Magistraturii și Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție”.

Textul criticat încalcă exigențele dispozițiilor art. 1 alin. (3) și alin. (5) din Legea fundamentală, așa cum acestea au fost dezvoltate în jurisprudența Curții Constituționale, nefiind conform cu cerințele de claritate, precizie și predictibilitate a legii, în sensul că nu identifică, în concret, documentele în privința cărora va opera desecretizarea, menționând generic că această operațiune se aplică tuturor protocoalelor și/sau acordurilor de colaborare și cooperare

încheiate între instituțiile statului român, Serviciul Român de Informații, Direcția Națională Anticorupție, Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, Consiliul Superior al Magistraturii și Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

3. Art. 2 din Legea privind declasificarea unor documente încalcă art. 1 alin. (4) prin raportare la art. 52 și art. 126 alin. (6) din Constituție

Potrivit acestui articol: „începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi, încetează efectele juridice ale documentelor prevăzute la art. 1”.

Or, documentele prevăzute la art. 1 nu pot avea altă natură juridică decât aceea a unor acte administrative. În acest sens, prin Decizia nr. 583/2018, în par.133, Curtea Constituțională a statuat că: „actele administrative extrajudiciare încheiate de către sau între autoritățile publice care privesc desfășurarea procedurilor judiciare [protocoale de colaborare/cooperare] nu pot fi asimilate cu procedura judiciară în sine, drept care au și o expresie normativă distinctă. Ele își mențin natura lor juridică de act administrativ, în conformitate cu art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.154 din 7 decembrie 2004, fără a se identifica în vreun fel cu procedura judiciară civilă sau penală, aceasta desfășurându-se potrivit și în limitele codurilor de procedură civilă/penală.” Astfel, potrivit art. 126 alin. (6) teza I din Constituție: „Controlul judecătoresc al actelor administrative ale autorităților publice, pe calea contenciosului administrativ, este garantat, cu excepția celor care privesc raporturile cu Parlamentul, precum și a actelor de comandament cu caracter militar.” Instituind această garanție în art. 126 alin. (6) teza I, Legea fundamentală dă eficiență dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, drept înscris în art. 52.

În ceea ce privește acest drept, art. 52 alin. (1) din Constituție prevede: „(1) Persoana vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim, anularea actului și repararea pagubei”.

Pentru aceste motive, soluția legislativă ce prevede că: „încetează efectele juridice ale documentelor prevăzute la art. 1” pare că înlătură prezumția de legalitate specifică actelor administrative (ce încorporează prezumția de autenticitate și prezumția de veridicitate) și, totodată goleşte de conținut controlul judecătoresc pe calea contenciosului administrativ, ceea ce contravine dispozițiilor art. 52 și art. 126 alin. (6), dar și art. 1 alin. (4) din Constituție.

4. Art. 3 din legea dedusă controlului de constituționalitate încalcă art. 1 alin. (4) și alin. (5), art. 31 alin. (1), art. 124 alin. (2) și art. 131 alin. (1) din Constituție

Potrivit art. 3 alin. (1) din legea criticată: „Documentele prevăzute la art. 1 sunt centralizate de Comisia comună permanentă a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității SRI”.

În primul rând, din formularea textului nu rezultă cu claritate cui îi revine responsabilitatea transmiterii acestor documente către Comisia de control a SRI, aspect ce lipsește norma de previzibilitate și claritate, contrar exigențelor art. 1 alin. (5) din Constituție, așa cum acestea au fost dezvoltate în jurisprudența Curții Constituționale.

În al doilea rând, unele dintre „instituțiile statului român” la care se referă art. 1 alin. (4) din legea criticată și care au încheiat astfel de documente nu sunt plasate sub control parlamentar. Obligarea unor autorități care nu sunt sub control parlamentar să pună la dispoziția unei comisii parlamentare documente, dintre care unele pot fi chiar înscrisuri din dosare aflate în curs de instrumentare sau pe rolul instanțelor, nu numai că vine în contradicție cu principiul constituțional al separației puterilor în stat consacrat de art. 1 alin. (4) din Legea fundamentală, dar încalcă în mod vădit și independența justiției prevăzută de art. 124 alin. (2), respectiv rolul Ministerului Public consacrat de art. 131 alin. (1) din Constituție.

5. Art. 4 din legea dedusă controlului de constituționalitate încalcă art. 1 alin. (4) și alin. (5), art. 52 alin. (1), art. 124 alin. (1) și (2) și art. 126 alin. (6) din Constituție

Potrivit acestui articol: „Persoanele care se consideră vătămate într-un drept ori într-un interes legitim de efectele produse de documentele prevăzute la art. 1 au posibilitatea, în termen de 3 ani de la intrarea în vigoare a prezentei legi, să se adreseze instanțelor competente pentru constatarea încălcării drepturilor și libertăților fundamentale și repararea prejudiciului suferit”.

În primul rând, sintagma „efectele produse de documente” nu este clară, fiind lipsită de precizie și previzibilitate, contrar art. 1 alin. (5) din Constituție. În al doilea rând, prin această dispoziție, se încalcă separația puterilor în stat și rolul puterii judecătorești, așa cum acesta este prevăzut de art. 124 alin. (1) și (2), prin faptul că toate documentele prevăzute la art. 1 din lege sunt prezumate a fi nelegale și cauzatoare de prejudicii, deschizându-se astfel dreptul oricărei persoane interesate de a obține repararea unui prejudiciu.

Această reglementare - ce în esență reprezintă o aplicare trunchiată a art. 52 alin. (1) din Constituție - deschide calea persoanelor ce se consideră vătămate de o autoritate publică de a se adresa instanțelor pentru recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim și repararea pagubei, însă fără anularea actului de

către o instanță de judecată, ceea ce contravine art. 126 alin. (6) din Constituție ce garantează controlul judecătoresc al actelor administrative.

6. Art. 5 din legea dedusă controlului de constituționalitate încalcă art. 1 alin. (4) și (5), art. 15 alin. (2), precum și art. 147 alin. (4) din Constituție

Potrivit articolului 5 din lege: „Cauzele în care au fost pronunțate hotărâri definitive și în care au fost administrate probe prin mijloace tehnice speciale în perioada de existență a documentelor prevăzute la art. 1 și până la intrarea în vigoare a prezentei legi, sunt supuse revizuirii. Competența revine primei instanțe care a soluționat fondul cauzei”.

În primul rând, sintagma „perioada de existență a documentelor prevăzute la art. 1” este neclară întrucât nu se înțelege dacă se referă la perioada dintre momentul emiterii respectivelor acte și intrarea în vigoare a prezentei legi sau la perioada dintre momentul de la care respectivele acte au produs efecte și intrarea în vigoare a prezentei legi. Norma criticată este neclară și din perspectiva faptului că, din punct de vedere juridic, declassificarea „documentelor prevăzute la art. 1” nu este sinonimă cu încetarea existenței acestora, ori cu desființarea sau anularea lor, cu atât mai mult cu cât, chiar art. 2 din legea criticată face vorbire despre încetarea efectelor juridice ale documentelor respective și nu despre „perioada de existență” a acestora.

În al doilea rând, nu este clar dacă probele administrate la care se referă textul art. 5 trebuie să fie obținute în baza documentelor prevăzute la art. 1. Din modul de redactare a textului se înțelege că orice cauză în care a fost administrată o probă prin mijloace tehnice speciale în perioada existenței respectivelor documente este supusă revizuirii, indiferent dacă există sau nu o legătură între documentele de la art. 1 și probele respective. O asemenea dispoziție afectează securitatea raporturilor juridice, vizând practic toate hotărârile definitive în care s-au administrat probe prin mijloace speciale din anul 2005 și până în prezent, încălcând în mod flagrant art. 1 alin. (5) din Constituție.

În al treilea rând, articolul 5 din legea criticată adaugă un nou caz de revizuire în materie penală. Menționăm că potrivit art. 453 alin. (1) din Codul de procedură penală: „(1) Revizuirea hotărârilor judecătorești definitive, cu privire la latura penală, poate fi cerută când: a) s-au descoperit fapte sau împrejurări ce nu au fost cunoscute la soluționarea cauzei și care dovedesc netemeinicia hotărârii pronunțate în cauză; b) hotărârea a cărei revizuire se cere s-a întemeiat pe declarația unui martor, opinia unui expert sau pe situațiile învederate de un interpret, care a săvârșit infracțiunea de mărturie mincinoasă în cauza a cărei revizuire se cere, influențând astfel soluția pronunțată; c) un înscris care a servit ca temei al hotărârii a cărei revizuire se cere a fost declarat fals în cursul judecății sau după pronunțarea hotărârii, împrejurare care a influențat soluția pronunțată în

cauză; d) un membru al completului de judecată, procurorul ori persoana care a efectuat acte de urmărire penală a comis o infracțiune în legătură cu cauza a cărei revizuire se cere, împrejurare care a influențat soluția pronunțată în cauză; e) când două sau mai multe hotărâri judecătorești definitive nu se pot concilia; f) hotărârea s-a întemeiat pe o prevedere legală care, după ce hotărârea a devenit definitivă, a fost declarată neconstituțională ca urmare a admiterii unei excepții de neconstituționalitate ridicate în acea cauză, în situația în care consecințele încălcării dispoziției constituționale continuă să se producă și nu pot fi remediate decât prin revizuirea hotărârii pronunțate”.

În absența oricărei referiri la Codul de procedură penală, noua dispoziție este de natură să afecteze caracterul unitar al reglementării unei căi de atac și, implicit, regimul juridic al acesteia, cu atât mai mult cu cât prin legea criticată nu se prevede termenul în care această cale de atac poate fi exercitată. Fiind o cale extraordinară de atac, toate motivele de revizuire penală ar trebuie să fie prevăzute strict și limitativ de Codul de procedură penală. Or, prin modul deficitar și neclar de redactare a acestui nou motiv de revizuire, se aduce atingere securității raporturilor juridice în dimensiunea atașată art. 1 alin. (5) din Constituție.

Totodată, prevederile art. 5 din legea criticată sunt de natură a încălca principiul separației puterilor în stat, consacrat în art. 1 alin. (4) din Constituție, întrucât pot produce efecte care să contravină celor constatate de către o instanță de judecată, prin aceea că textul criticat face referire doar la probe administrate „prin mijloace tehnice speciale”, fără a face distincție între probe administrate cu respectarea dispozițiilor legale ori probe deja înlăturate, ca fiind obținute în mod nelegal, de către o instanță de judecată. Astfel, este posibil ca probele administrate „prin mijloace tehnice speciale” să fi fost înlăturate de către judecătorul de cameră preliminară ca fiind obținute cu încălcarea legii, să se fi constatat nulitatea absolută a administrării lor și să nu fi servit la pronunțarea hotărârii judecătorești definitive. Readucerea în discuție în cadrul unei căi extraordinare de atac, cu recunoașterea din nou a valorii probatorii pentru aceste probe nelegal obținute și pentru care a intervenit anterior sancțiunea nulității absolute, nefiind luate în considerare la pronunțarea hotărârii judecătorești, este de natură a aduce atingere atât principiului separației puterilor în stat, consacrat de art. 1 alin. (4), cât și celui ce consacră, prin dimensiunea atașată art. 1 alin. (5) din Constituție, securitatea raporturilor juridice.

În plus, norma permite - contrar celor statuate de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 633/2018 - exercitarea căii extraordinare de atac a revizuirii, în forma reconfigurată prin legea nouă, împotriva hotărârilor penale definitive pronunțate anterior intrării în vigoare a legii noi, cu încălcarea art. 15 alin. (2) din Constituție. Astfel, Curtea, în jurisprudența sa, a statuat că „legile de procedură sunt, în principiu, de imediată aplicare. Referitor însă la hotărârea judecătorească, de peste un secol, constant s-a decis în jurisprudență că ea este supusă condițiilor de fond și de formă stabilite de legea sub imperiul căreia a fost pronunțată, fără ca legea

nouă să aibă vreo înrăurire asupra ei, deoarece ea este socotită, față de părțile care au participat în proces, că are valoarea unui contract încheiat în momentul pronunțării ei. Așa fiind, și dreptul relativ la exercitarea căilor de atac rămâne fixat de legea în vigoare în momentul pronunțării, deoarece admisibilitatea unei căi de atac constituie o calitate inherentă a hotărârii și în aceste condiții nicio cale de atac nouă nu poate rezulta dintr-o lege posterioară, după cum nicio cale de atac existentă contra unei hotărâri nu poate fi desființată fără retroactivitate de către o lege posterioară” [Decizia nr. 9 din 7 martie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 326 din 25 noiembrie 1994]. Pe de altă parte, Curtea a reținut că principiul neretroactivității legii este o componentă a securității juridice [prevăzut de art.1 alin.(5) din Constituție], reglementată expres și separat prin art. 15 alin. (2) din Constituție, ceea ce înseamnă că legiuitorul constituant i-a acordat o atenție și importanță specială în cadrul principiului general al securității juridice. Potrivit acestui principiu, o hotărâre judecătorească ce se bucură de autoritate de lucru judecat nu mai poate fi desființată decât prin căile extraordinare de atac, pentru motive expres și limitativ enumerate, în prezent contestația în anulare, recursul în casație, revizuirea și redeschiderea procesului penal în cazul judecării în lipsa persoanei condamnate. Modul în care dispozițiile noului Cod de procedură penală au intrat în vigoare a fost reglementat de Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții procesual penale. Referitor la aceste dispoziții, Curtea a reținut, de exemplu, prin Decizia nr. 631 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 77 din 29 ianuarie 2015, că o normă juridică acționează în timp din momentul intrării ei în vigoare și până în momentul ieșirii sale din vigoare și se bucură de prezumția de constituționalitate. Curtea a statuat că orice lege se aplică numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile, care are efecte și asupra raporturilor juridice penale sau contravenționale născute anterior intrării sale în vigoare. În ceea ce privește domeniul de aplicare al legii procesual penale, Curtea a reținut că a fost consacrat principiul activității acesteia, care presupune că aceasta este de imediată aplicare, vizând și cauzele în curs de urmărire penală sau judecată. Plecând de la aceste premise, Curtea a constatat că, în materie penală, în exercitarea legitimării sale constituționale de a adopta norme de procedură, conferită de art. 126 alin. (2) din Constituție, legiuitorul a înțeles să reconfigureze modalitatea de reglementare a exercitării căilor de atac, instituind doar posibilitatea atacării cu apel a hotărârii primei instanțe. Totodată, legiuitorul, prin dispozițiile de lege tranzitorii, a prevăzut aplicarea acestei noi viziuni și asupra proceselor începute înainte de intrarea în vigoare a Codului de procedură penală, aflate în faza judecării în primă instanță sau în apel. În această împrejurare, Curtea a observat că stabilirea competenței instanțelor judecătorești și instituirea regulilor de desfășurare a procesului, deci și reglementarea căilor de atac, constituie atributul exclusiv al

legiuitorului. Astfel, Curtea a reținut că acesta este sensul art. 129 din Constituție, text care face referire la „condițiile legii” atunci când reglementează exercitarea căilor de atac, ca de altfel și al art. 126 alin. (2) din Constituție, care, referindu-se la competența instanțelor judecătorești și la procedura de judecată, stabilește că acestea „sunt prevăzute numai de lege”. (Decizia nr. 633/2018, par. 1026 – 1028).

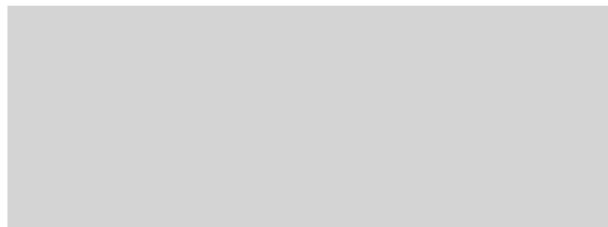
Prin faptul că dispozițiile art. 5 din legea supusă controlului de constituționalitate nu fac altceva decât să dispună aplicarea retroactivă a legii noi cu privire la hotărârile pronunțate până la data intrării sale în vigoare se consacră o soluție legislativă de natură să submineze caracterul de stat de drept al României [art. 1 alin. (3) din Constituție] și principiul securității raporturilor juridice [art. 1 alin. (5) din Constituție], întrucât constituie premisa repunerii în discuție a tuturor hotărârilor judecătorești definitive pronunțate după anul 2005 – contrar raționamentului Curții Constituționale din Decizia nr. 633/2018, par. 1029. De altfel, acest raționament a fost aplicat de Curtea Constituțională și atunci când a avut de stabilit efectele deciziei de admitere a excepției de neconstituționalitate a unei dispoziții din Codul de procedură penală, reținând că decizia nu se va aplica în privința cauzelor definitiv soluționate până la data publicării sale, aplicându-se, însă, în mod corespunzător, în cauzele aflate pe rolul instanțelor de judecată. Astfel, prin Decizia nr. 51/2016 referitoare la admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 142 alin. (1) din Codul de procedură penală, Curtea Constituțională, în par. 52, a statuat că: „pe toată perioada de activitate a unui act normativ, acesta se bucură de prezumția de constituționalitate, astfel încât decizia nu se va aplica în privința cauzelor definitiv soluționate până la data publicării sale, aplicându-se, însă, în mod corespunzător, în cauzele aflate pe rolul instanțelor de judecată [a se vedea Decizia nr. 895 din 17 decembrie 2015 (paragraful 28)]. În ceea ce privește hotărârile definitive, această decizie poate servi ca temei de revizuire, în baza art. 453 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, în această cauză, precum și în cauzele în care au fost ridicate excepții de neconstituționalitate similare, înaintea datei publicării prezentei decizii în Monitorul Oficial al României, Partea I [a se vedea Decizia nr. 508 din 7 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 843 din 19 noiembrie 2014 (paragraful 26), Decizia nr. 585 din 21 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 921 din 18 decembrie 2014 (paragraful 14), și Decizia nr. 740 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 129 din 19 februarie 2015 (paragraful 14)].”

7. Art. 6 din legea criticată încalcă prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție

Potrivit art. 6 din legea dedusă controlului de constituționalitate: „Lucrătorii din Serviciul Român de Informații, precum și cei din toate instituțiile emitente, care pun la dispoziția conducerii instituțiilor din care fac parte, la solicitarea Comisiei comune permanente a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații documente și declarații care au ca temei Hotărârea nr. 17/2005 a Consiliului Suprem de Apărare a Țării, nu răspund penal, disciplinar, administrativ sau financiar pentru acțiunile întreprinse în acest sens.”

Sintagma „declarații care au ca temei Hotărârea nr. 17/2005 a Consiliului Suprem de Apărare a Țării” este una neclară întrucât nu se înțelege ce intră în sfera impunității instituite de legiuitor, aspect ce conferă normei un caracter imprecis și lipsit de previzibilitate, ceea ce contravine art. 1 alin. (5) din Constituție.

În considerarea argumentelor expuse, vă solicit să admiteți sesizarea de neconstituționalitate și să constatați că Legea privind declasificarea unor documente este neconstituțională în ansamblu.

**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS - WERNER IOHANNIS**

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICȚIONALĂ
NR. 9687 / 21 NOV 2018

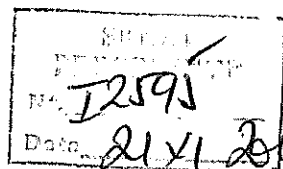
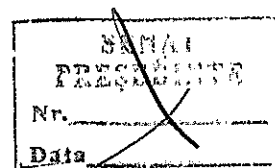
Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România

Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80

Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosarul nr.1844A/2018

Domnului
Călin Constantin Anton POPESCU-TĂRICEANU
Președintele Senatului

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de un număr de 30 senatori ai Grupurilor parlamentare al Partidului Național Liberal și al Uniunii Salvați România cu privire la neconstituționalitatea Legii privind declasificarea unor documente (Legea nr.568/2018).

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 28 noiembrie 2018 (inclusiv în format electronic *Word* la adresa de mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 19 decembrie 2018.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

Președinte,

Prof. univ. dr. Valer DORNEANU

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr. 1844A/2018

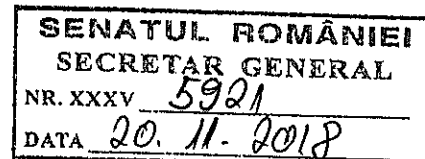
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICȚIONALĂ
NR. 9650 / 20 NOV 2018

ORA 16²⁵

Parlamentul României

Senat

Secretar General

Domnului

VALER DORNEANU

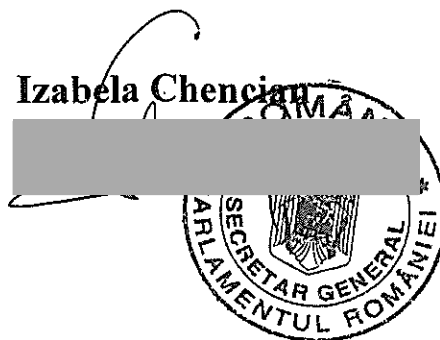
PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

În temeiul dispozițiilor art.15 alin.(4) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările ulterioare, vă transmitem, alăturat, sesizarea de neconstituționalitate cu privire la *Legea privind declasificarea unor documente (L568/2018)*.

Precizăm că sesizarea de neconstituționalitate menționată, formulată în condițiile art.146 lit.a) din Constituția României, republicată, a fost depusă la Senat în ziua de marți, 20 noiembrie 2018, ora 16,00.

SECRETAR GENERAL

Izabela Chencian

XIV / 473 / 20.11.2018

Parlamentul României

SENATUL ROMÂNIEI	
SECRETAR GENERAL	
NR. XXXV	5914
DATA	20.11.2018

Către,

Secretarul General al Senatului

Doamna Izabela Chencian

Doamnă Secretar General,

În temeiul prevederilor art. 146 lit. a) din Constituție și în baza art. 15, alin. (1) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, în numele semnatarilor, vă înaintăm Sesizarea la Curtea Constituțională cu privire la Legea privind declasificarea unor documente, adoptată de către Senatul României, în ședința din data de 22 octombrie 2018 și de către Camera Deputaților în ședința din data de 14 noiembrie 2018.

Lider Grup PNL

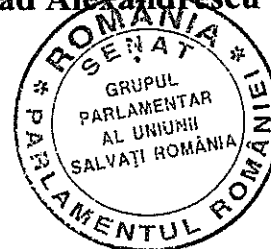
Senator

Florentin Vasile CÎTU

Lider Grup USR

Senator

Vlad Alexandrescu

Parlamentul României

Senat

Domnului Valer DORNEANU,

Președintele Curții Constituționale

Stimate Domnule Președinte,

În temeiul art. 146 lit. a) din Constituția României, republicată, al art. 11 alin. (1) lit. a) raportat la art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care prevede: *„Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, la sesizarea Președintelui României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a Guvernului, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Avocatului Poporului, a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori”*,

Subsemnații, **Senatori**, membri ai **Partidului Național Liberal**, precum și ai **Uniunii Salvați România**, semnatari ai prezentei sesizări conform tabelului de semnături anexat prezentei, în original, formulăm prezenta

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

cu privire la **Legea privind declasificarea unor documente (PL-x nr. 616/2018)**, adoptată de către Camera Deputaților, în ședința din data de 14 noiembrie 2018, având în vedere următoarele **considerente**:

A. Situația de fapt sesizată

Proiectul **Legii privind declasificarea unor documente** a fost inițiat de un număr de doi deputați PSD și un senator ALDE în anul 2018 și a fost adoptat de către Senatul României (**L568/2018**), ca prima cameră sesizată, în ședința din data de 22 octombrie 2018, potrivit art.76 alin.(2) din Constituția României, republicată și de către Camera Deputaților (**PL-x nr. 616/2018**), în calitate de cameră decizională, în ședința din data de 14 noiembrie 2018, potrivit art.76 alin.(2) din Constituția României, republicată, propunerea legislativă menționată fiind dezbătută și adoptată potrivit *procedurii de adoptare a legilor ordinare*, în considerarea acestui caracter de lege ordinară avut în vedere de inițiatori și de forul legislativ.

Potrivit Expunerii de motive, inițiatorii au urmărit: (i) *declasificarea și lipsirea de efecte juridice a Hotărârii Consiliului Suprem de Apărare a Țării nr. 17/2005 privind combaterea corupției, fraudei și spălării banilor*, precum și a tuturor documentelor care conțin informații clasificate având ca temei această hotărâre ori încheiate în conformitate ori în baza acestei hotărâri, (ii) *desecretizarea tuturor "planurilor de cooperare realizate de Direcția Națională Anticorupție și Serviciul Român de Informații în baza art.15 din Protocolul de cooperare dintre Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Serviciul Român de Informații pentru îndeplinirea sarcinilor ce le revin în domeniul securității naționale nr.003064 din 4 februarie 2009"*, (iii) *desecretizarea tuturor protocoalelor și/sau acordurilor de colaborare și cooperare încheiate între instituțiile statului roman, Serviciul Român de Informații, Direcția Națională Anticorupție, Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, Consiliul Superior al Magistraturii și Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție*", (iv) *centralizarea tuturor documentelor care fac obiectul declasificării sau desecretizării prin legea criticată la Comisia permanentă a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații*, (v) *introducerea unei noi cauze de revizuire a hotărârilor definitive care au fost pronunțate în cauze în care „au fost administrate probe prin mijloace tehnice speciale în perioada de existență a documentelor prevăzute la art. 1 (n.n. Hotărârea CSAT nr. 17/2005 și actele emise pe baza acesteia) și până la intrarea în vigoare a legii criticate*", (vi) *aspecte care vizează răspunderea penală, disciplinară, administrativă sau financiară a unor categorii de funcționari ("Lucrătorii din Serviciul Român de Informații, precum și cei din toate instituțiile emitente" – din analiza textului inițiatorilor, regăsim între „instituții emitente” - Consiliul Suprem de Apărare a Țării, Direcția Națională Anticorupție, Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, Consiliul Superior al Magistraturii și Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție*; (vii) *norme derogatorii de la procedura contenciosului administrativ reglementată prin Legea nr. 554/2004 – Legea contenciosului administrativ, cu modificările ulterioare.*

B. Critici de neconstituționalitate:

B1. Motive extrinseci:

1.1. Legea privind declasificarea unor documente (PL-x nr. 616/2018) încalcă prevederile art. 52 alineatul (2), ale art. 73 alineatul (3) literele (e), (h), (k) și (l), precum și prevederile art. 76 alineatul (1) și cele ale art. 118 alineatul (2) din Constituția României, republicată.

Propunerea legislativă a fost dezbătută și adoptată potrivit *procedurii de adoptare a legilor ordinare*, în considerarea caracterului de lege ordinară avut în vedere atât de inițiatori cât și de forul legislativ. Din analiza proiectului rezultă însă, că **Legea privind declasificarea unor documente** cuprinde dispoziții care făceau necesară și impunea adoptarea sa sub forma unei legi organice și nu a unei legi ordinare.

Astfel, **art. 4** din proiectul de lege stabilește dreptul persoanelor vătămate într-un drept ori într-un interes legitim de *efectele* produse de documentele enunțate la art. 1 de a se adresa instanțelor competente, în termen de trei ani de la intrarea în vigoare a legii, pentru constatarea încălcării drepturilor și libertăților fundamentale și repararea prejudiciului suferit. Dacă legiuitorul a avut în vedere că documentele emise conform art. 1 sunt acte administrative producătoare de efecte juridice, fără a se mai preciza altceva în textul legii, rezultă că acțiunea care poate fi introdusă de persoana vătămată într-un drept sau interes legitim nu poate fi decât o *acțiune în contencios administrativ*. În acest caz, suntem în prezența unei reglementări în materia contenciosului administrativ care nu se poate realiza decât prin intermediul unei legi organice conform prevederilor art. 73 alin. (3) lit. k) din Constituția republicată.

În raport de argumentele avute în vedere mai sus, trebuie analizat și **art. 5** din legea criticată care reglementează *un nou caz de revizuire a hotărârilor penale definitive*, suplimentar celor deja prevăzute în art. 453 din Codul de procedură penală. De asemenea, prin acest articol legiuitorul a stabilit și *competența de judecată a cererii de revizuire* care revine primei instanțe care a soluționat fondul cauzei. În acest caz, reglementând o nouă competență pentru instanța de judecată, legiuitorul se încadrează din nou la categoria legilor organice, în conformitate cu art. 73 alin. (3) lit. l) din Constituție, unde se precizează că organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești sunt aspecte care țin de domeniul legii organice.

Conținutul **art. 6** din lege conține deasemenea, dispoziții care făceau necesară adoptarea întregii legi sub forma unei legi organice și nu a unei legi ordinare. Astfel art. 6 din proiectul de lege reglementează în materia răspunderii penale, administrative, disciplinare sau financiare în sensul eliminării oricăror forme de răspundere a lucrătorilor din Serviciul Român de Informații, dar și pentru *“cei din toate instituțiile emitente”* (care pot fi, funcționari publici, funcționari publici cu statut special, chiar magistrați sau membri ai CSAȚ – miniștri, directori ai serviciilor de informații, Șeful Statului Major) și care, la solicitarea Comisiei comune permanente a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații, pun la dispoziția conducerii acestei Comisii parlamentare, documente și declarații care au ca temei Hotărârea CSAȚ. Astfel, reglementând în domeniul răspunderii penale, dispoziția din lege se încadrează la categoria legilor organice prevăzute la art. 73 alin. 3 lit. h (infrațiunile, pedepsele și regimul executării acestora), iar prin reglementarea răspunderii unor categorii speciale de funcționari, inclusiv sub aspectul introducerii unor cazuri de impunitate, reglementarea introdusă prin articolul 6 face obiectul unei legi organice dintre cele prevăzute la art. 73 alin. 3 litera (j) – dacă are în vedere statutul funcționarilor publici sau la art. 73 alin. 3 litera (l) – dacă sunt vizați magistrații – judecători sau procurori sau la art. 73 alin. 3 litera (e) – dacă se are în vedere răspunderea membrilor CSAȚ sau la art. 118 alin. (2) – dacă sunt vizate cadre militare.

Jurisprudența Curții Constituționale a statuat în mod consecvent prin mai multe decizii faptul că, dacă o singură dispoziție dintr-o lege este de natura legii organice, atunci întreaga lege trebuie adoptată cu respectarea dispozițiilor art. 76 alin. 1 din Constituție.

Astfel, prin Decizia nr. 622 din 13 octombrie 2016, Curtea Constituțională a statuat că *„printr-o lege ordinară se pot modifica dispoziții dintr-o lege organică, dacă acestea nu conțin norme de natura legii organice, întrucât se referă la aspecte care nu sunt în directă legătură cu domeniul de reglementare al legii organice, în consecință, criteriul material este cel definitoriu pentru a analiza apartenența sau nu a unei reglementări la categoria legilor ordinare sau organice”*, iar prin Decizia nr. 442/2015, Curtea a clarificat și modalitatea în care să se realizeze calificarea unei legi de modificare a unei legi organice: *„ori de câte ori o lege derogă de la o lege organică, ea trebuie calificată ca fiind organică, întrucât intervine tot în domeniul rezervat legii organice. Mai mult, având în vedere decizia mai sus citată, se poate concluziona în sensul că legiuitorul constituant a stabilit, în mod indirect, în cuprinsul conținutului normativ al art. 73 alin. (3) din Constituție, că reglementările derogatorii sau speciale de la cea generală în materie trebuie și ele adoptate, la rândul lor, tot printr-o lege din aceeași categorie.”*

Mai mult, chiar Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, prevede expres la art. 63 teza a II-a că: *„derogarea se poate face numai printr-un act normativ de nivel cel puțin egal cu cel al reglementării de bază”*.

Întrucât Parlamentul a legiferat printr-o lege ordinară în domenii supuse reglementării exprese prin lege organică, apreciem că întreaga procedură de adoptare a legii a fost fundamental viciată, legea trebuia să fie adoptată cu majoritatea cerută de Constituție pentru legile organice și **vă solicităm să constatați că Legea privind declasificarea unor documente este neconstituțională** întrucât încalcă prevederile art. 52 alineatul (2), ale art. 73 alineatul (3) literele (e), (h), (k) și (l), precum și prevederile art. 76 alineatul (1) și cele ale art. 118 alineatul (2) din Constituția României, republicată.

B2. Motive intrinseci

Legea privind declasificarea unor documente (PL-x nr. 616/2018) a fost adoptată cu încălcarea mai multor dispoziții constituționale, respectiv:

2.1. Legea privind declasificarea unor documente (PL-x nr. 616/2018) încalcă prevederile art. 1 alineatele (4) și (5), ale art. 16 alineatele (1) și (2), precum și prevederile art. 147 alineatul (4) din Constituția României, republicată.

Art. 1 alineatul (1) din lege prevede că: *„Prin derogare de la prevederile art.24 din Legea nr.182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare, se declasifică Hotărârea Consiliului Suprem de Apărare a Țării nr.17/2005*

privind combaterea corupției, fraudei și spălării banilor, precum și toate documentele care conțin informații clasificate având ca temei sau sunt încheiate în conformitate ori în baza Hotărârii Consiliului Suprem de Apărare a Țării nr.17/2005 privind combaterea corupției, fraudei și spălării banilor.”

Art. 1 alineatul (2) stabilește că: „*La data intrării în vigoare a prezentei legi, documentele prevăzute la alin.(1) sunt declassificate de drept, fără a mai fi necesară o altă procedură.*”

Curtea Constituțională, în jurisprudența sa, a reținut că legea, ca act juridic al Parlamentului, reglementează relații sociale generale, fiind, prin esența și finalitatea ei constituțională, un act cu aplicabilitate generală. Prin definiție, legea, ca act juridic de putere, are caracter unilateral, dând expresie exclusiv voinței legiuitorului, ale cărei conținut și formă sunt determinate de nevoia de reglementare a unui anumit domeniu de relații sociale și de specificul acestuia. În măsura în care domeniul de incidență a reglementării este determinat concret, dată fiind rațiunea *intuitu personae* a reglementării, aceasta are **caracter individual**, ea fiind concepută nu pentru a fi aplicată unui număr nedeterminat de cazuri concrete, în funcție de încadrarea lor în ipoteza normei, ci, *de plano*, într-un singur caz, prestabilit fără echivoc [*a se vedea Decizia nr.600 din 9 noiembrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1.060 din 26 noiembrie 2005, Decizia nr.970 din 31 octombrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.796 din 22 noiembrie 2007, Decizia nr.494 din 21 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.819 din 21 decembrie 2013, sau Decizia nr.574 din 16 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.889 din 8 decembrie 2014, paragraful 21, Decizia nr. 531/2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 674 din 02.08.2018*].

Prin modul în care a fost redactată, **Legea privind declassificarea unor documente** are un **caracter individual**, întrucât nu reglementează relațiile sociale dintr-o anumită materie, ci are ca obiect principal declassificarea și lipsirea de efecte juridice a Hotărârii Consiliului Suprem de Apărare a Țării nr.17/2005 privind combaterea corupției, fraudei și spălării banilor, a actelor subsecvente acestora, precum și desecretizarea planurilor de cooperare realizate de Direcția Națională Anticorupție și Serviciul Român de Informații în baza art.15 din Protocolul de cooperare dintre Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Serviciul Român de Informații pentru îndeplinirea sarcinilor ce le revin în domeniul securității naționale nr.003064 din 4 februarie 2009 și a tuturor protocoalelor și acordurilor de colaborare și cooperare încheiate între instituțiile statului român, Serviciul Român de Informații, Direcția Națională Anticorupție, Direcția de Investigare a Infrapecțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, Consiliul Superior al Magistraturii și Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

De asemenea, prin jurisprudența mai sus citată, Curtea a mai arătat că Parlamentul, arogându-și competența de legiferare, în condițiile, domeniul și cu finalitatea urmărite, a

încălcă principiul separației și echilibrului puterilor în stat, consacrat de **art. 1 alin.(4)** din Constituție, viciu care afectează legea în ansamblu. Prin adoptarea legii, Parlamentul a eludat în fapt o competență a Guvernului de declasificare a informațiilor clasificate ca secrete de stat, prevăzută la art. 24 alin. (4) din Legea nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, potrivit căruia *„informațiile clasificate potrivit art. 15 lit. f) pot fi declasificate prin hotărâre a Guvernului, la solicitarea motivată a emitentului”*, și, prin aceasta, a nesocotit principiul separației și echilibrului puterilor în stat, prevăzut la **art. 1 alin. (4)** din Constituție. De altfel, însăși Curtea a reținut, în Decizia nr. 766/2006, că *„declasificarea informațiilor secrete de stat este, prin natura sa, o activitate administrativă, de resortul Guvernului”*.

Totodată, pe această cale, Parlamentul a creat un tratament juridic distinct în privința desecretizării / declasificării documentelor prevăzute la art. 1 din *Legea privind declasificarea unor documente*, față de dreptul comun, reprezentat de dispozițiile Legii nr. 182/2002, fără ca acest tratament derogatoriu să aibă la bază un criteriu rațional și obiectiv, astfel cum impune art. 16 din Constituție. Împrejurarea că legiuitorul a stabilit, la art. 1 alin. (1) din Lege, că declasificarea Hotărârii Consiliului Suprem de Apărare a Țării nr. 17/2005 și a documentelor *„care conțin informații clasificate având ca temei sau sunt încheiate în conformitate ori în baza”* acestea se realizează *„prin derogare de la prevederile art.24 din Legea nr.182/2002”* nu este de natură a acoperi viciul de neconstituționalitate, întrucât competența Guvernului de a declasifica informațiile nu derivă exclusiv din voința legiuitorului, ci constituie un mijloc legal prin care își îndeplinește competențele constituționale în sfera puterii executive și deci, o veritabilă aplicație a principiului constituțional al separației și echilibrului puterilor în stat, consacrat la **art. 1 alin. (4) din Constituție**.

O lege adoptată în condițiile de mai sus, **contravine principiului constituțional al egalității în drepturi**, astfel cum își găsește expresie în **art.16 alin.(1)** din Legea fundamentală, având caracter discriminatoriu și, ca atare, este sub acest aspect în totalitate neconstituțională. În plus **este încălcat și art.16 alin.(2)** din Constituție, într-adevăr, în măsura în care un anumit subiect de drept este sustras, prin efectul unei dispoziții legale adoptate exclusiv în considerarea lui și aplicabile numai în ceea ce îl privește, incidenței unei reglementări legale constituind dreptul comun în materie, dispozițiile legale în cauză încalcă principiul constituțional potrivit căruia *„nimeni nu este mai presus de lege”*.

Curtea a mai reținut că **acceptarea ideii potrivit căreia Parlamentul își poate exercita competența de autoritate legiuitoare în mod discreționar**, oricând și în orice condiții, adoptând legi în domenii care aparțin în exclusivitate actelor cu caracter **infralegal**, administrativ, ar echivala cu o abatere de la prerogativele constituționale ale acestei **autorități consacrate de art.61 alin.(1) din Constituție și transformarea acesteia în autoritate publică executivă**. O astfel de interpretare este contrară celor statuate de Curtea Constituțională în jurisprudența sa și, prin urmare, în contradicție cu prevederile art.147

alin.(4) din Constituție, care consacră obligativitatea *erga omnes* a deciziilor Curții Constituționale (Decizia nr. 777/2017).

Astfel, considerăm pe deplin aplicabile următoarele considerente reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 777/2017: „Curtea a mai arătat că Parlamentul, arogându-și competența de legiferare, în condițiile, domeniul și cu finalitatea urmărite, a încălcat principiul separației și echilibrului puterilor în stat, consacrat de art.1 alin. (4) din Constituție, viciu care afectează legea în ansamblu. O lege, adoptată în condițiile de mai sus, contravine principiului constituțional al egalității în drepturi, astfel cum își găsește expresie în art.16 alin. (1) din Legea fundamentală, având caracter discriminatoriu și, ca atare, este sub acest aspect în totalitate neconstituțională. De asemenea, este încălcat și art.16 alin. (2) din Constituție, într- adevăr, în măsura în care un anumit subiect de drept este sustras, prin efectul unei dispoziții legale adoptate exclusiv în considerarea lui și aplicabile numai în ceea ce îl privește, incidenței unei reglementări legale constituind dreptul comun în materie, dispozițiile legale în cauză nesocotesc principiul constituțional potrivit căruia „nimeni nu este mai presus de lege”. Curtea a mai reținut că acceptarea ideii potrivit căreia Parlamentul își poate exercita competența de autoritate legiuitoare în mod discreționar, oricând și în orice condiții, adoptând legi în domenii care aparțin în exclusivitate actelor cu caracter infralegal, administrativ, ar echivala cu o abatere de la prerogativele constituționale ale acestei autorități consacrate de art. 61 alin. (1) din Constituție și transformarea acesteia în autoritate publică executivă. Or, o astfel de interpretare este contrară celor statuate de Curtea Constituțională în jurisprudența sa și, prin urmare, în contradicție cu prevederile art.147 alin. (4) din Constituție, care consacră obligativitatea *erga omnes* a deciziilor Curții Constituționale.”

În același sens, în jurisprudența recentă a Curții, s-a reținut că “(...)având în vedere și dispozițiile art. 17 din Legea nr. 15/1990, înființarea unei societăți, precum cea de față, se dispune printr-un act de reglementare secundară, care se subsumează competenței autorității administrației publice centrale. Operațiunea juridică se circumscrie domeniului de reglementare a actelor cu caracter infralegal, administrativ și nu corespunde finalității constituționale a activității de legiferare, care presupune reglementarea unei sfere cât mai largi de relații sociale generale, în cadrul și în interesul societății. Din această perspectivă, Curtea reține că actul normativ criticat este de natură a contraveni dispozițiilor art. 1 alin. (4) din Constituție referitor la principiul separației și echilibrului puterilor în stat, **Parlamentul intrând în sfera de competență a autorității executive**, singura autoritate publică cu atribuții în organizarea executării legilor, prin adoptarea actelor cu caracter administrativ”.

Potrivit art. 61 alin. (1) din Legea fundamentală, „Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării”. Funcția de legiferare a Parlamentului constituie capacitatea forului reprezentativ suprem al poporului de a reglementa în mod primar orice categorie de relații sociale, sens în care emite norme cu aplicabilitate generală, în condițiile prescrise de Constituție și de regulamentele parlamentare. Prin urmare, o lege trebuie să aibă caracteristicile specifice oricărui act normativ, respectiv să cuprindă *norme juridice generale și impersonale, reglementarea prin lege a unor situații particulare fiind de principiu prohibită de Legea fundamentală*.

Decizia nr. 600/2005 evidențiază același mod de interpretare al Curții care a statuat că „în absența unei prevederi prohibitive exprese, este de principiu că legea are, de regulă, caracter normativ, natura primară a reglementărilor pe care le conține fiind dificil de conciliat cu aplicarea acestora la un caz sau la cazuri individuale” și că, deși “este dreptul legiuitorului de a reglementa anumite domenii particulare într-un mod diferit de cel utilizat în cadrul reglementării cu caracter general sau, altfel spus, de a deroga de la dreptul comun, procedeu la care, de altfel, s-a mai apelat în această materie”, în ipoteza în care “reglementarea specială, diferită de cea constitutivă de drept comun, are caracter individual, fiind adoptată intuitu personae, ea încetează de a mai avea legitimitate, dobândind caracter discriminatoriu și, prin aceasta, neconstituțional”.

Astfel, **desecretizarea sau declasificarea unor documente** se va face prin raportare la textul de lege, în acest caz, art. 24 din Legea nr.182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, care prevede necesitatea adoptării unui act de reglementare secundară. În aceste condiții, **derogarea de la procedură printr-o reglementare de nivel principal, cum este legea, reprezintă o încălcare a principiului separației și echilibrului puterilor în stat**, prevăzut în art. 1 alin. (4) din Constituție.

Legea adoptată de Parlament are un veritabil **caracter individual**, fiind adoptată nu în vederea aplicării unui număr nedeterminat de cazuri concrete, ci într-un singur caz prestabilit, respectiv cu privire la Hotărârea CSAT nr. 17/2005 și a tuturor documentelor (*fără a fi clar precizat dacă aceste documente au sau nu caracter de act juridic, deci, fără a ști dacă produc sau nu efecte juridice*) care conțin informații clasificate având ca temei sau care sunt încheiate în conformitate ori în baza Hotărârea CSAT nr. 17/2005. Faptul că proiectul de lege se referă nu numai la declasificarea Hotărârii CSAT nr. 17/2005, ci și la toate documentele care conțin informații clasificate având ca temei respectiva hotărâre nu este de natură să schimbe caracterul individual al legii întrucât aceste documente sunt identificabile, având temei legal însăși hotărârea individualizată în textul legii. **Argumentele de mai sus se aplică mutatis mutandis și cu privire la dispozițiile art. 1 alin. 3 din legea adoptată de Parlament.**

Nu în ultimul rând, sintagma „toate documentele care conțin informații clasificate având ca temei sau sunt încheiate în conformitate ori în baza Hotărârii Consiliului

Suprem de Apărare a Țării nr.17/2005 privind combaterea corupției, fraudei și spălării banilor” este generală, imprecisă, de natură să genereze impredictibilitate în aplicare. Nu este clar dacă aceste documente sunt acte administrative subsecvente Hotărârii CSAȚ sau documente care consemnează operațiuni administrative ori chiar orice alt tip de document (inclusiv probe în procese judiciare).

Indiferent de natura lor juridică, aceste documente nu pot fi lăsate fără efecte printr-o lege a Parlamentului pentru că fie (1) se încalcă principiul separației puterilor în stat, fie (2) pentru că este afectată direct competența unei autorități a administrației publice, fie (3) pentru că este afectată competența instanțelor judecătorești care au obligația să spună dreptul prin raportare la probe legale, concludente, necesare și utile.

Pe cale de consecință, *Legea privind declasificarea unor documente* (PL-x nr. 616/2018) **este neconstituțională** pentru că a fost adoptată cu încălcarea prevederilor art. 1 alineatele (4) și (5), ale art. 16 alineatele (1) și (2), precum și ale prevederilor art. 61 alineatul (1) și ale art. 147 alineatul (4) din Constituția României, republicată

2.2. Legea privind declasificarea unor documente (PL-x nr. 616/2018) încalcă prevederile art. 1 alineatul (4) raportat la art. 61, art. 126 alineatul (1), art. 132 alineatul (1) și art. 119 din Constituția României, republicată.

Scopul Legii nr.182/2002 privind protecția informațiilor clasificate așa cum reiese din art. 1 este să asigure *protecția informațiilor clasificate și a surselor confidențiale* ce asigură acest tip de informații.

De asemenea, conform art. 4, principalele obiective ale protecției informațiilor clasificate sunt: a) protejarea informațiilor clasificate împotriva acțiunilor de spionaj, compromitere sau acces neautorizat, alterării sau modificării conținutului acestora, precum și împotriva sabotajelor ori distrugerilor neautorizate; b) realizarea securității sistemelor informatice și de transmitere a informațiilor clasificate.

Totodată, art. 24 alin. 4 din Legea nr. 182/2002 prevede în mod expres care este *procedura declasificării informațiile clasificate* potrivit art. 15 lit. f) din respectiva lege. Astfel, **aceste informații nu pot fi declasificate decât prin hotărâre a Guvernului, la solicitarea motivată a emitentului.** Mai mult, la art. 24 alin. 10 din Legea nr. 182/2002 se prevede expres faptul că declasificarea ori trecerea la un nivel inferior de clasificare este realizată de **persoanele sau autoritățile publice competente să aprobe clasificarea și nivelul de secretizare a informațiilor respective.** De asemenea, art. 22 din Legea nr. 182/2002 prevede următoarele: (1) *Autoritățile publice întocmesc liste proprii cuprinzând categoriile de informații secrete de stat în domeniile lor de activitate.* (2) *Listele cuprinzând informațiile secrete de stat pe niveluri de secretizare, elaborate sau deținute de autoritățile ori de instituțiile publice, se aprobă și se actualizează prin hotărâre a Guvernului.* (3) *Hotărârile Guvernului privind aprobarea listelor cuprinzând informațiile secrete de stat se comunică Serviciului Român de Informații, Serviciului de Informații Externe și, după caz,*

celorlalte structuri informative cărora le revin, potrivit legii, sarcini de organizare a măsurilor specializate de protecție.

Potrivit Legii nr. 182/2002, orice persoană fizică sau juridică română poate face contestație la autoritățile care au clasificat informația respectivă, împotriva clasificării informațiilor, duratei pentru care acestea au fost clasificate, precum și împotriva modului în care s-a atribuit un nivel sau altul de secretizare. **Contestația va fi soluționată în condițiile legii contenciosului administrativ.**

Analizând dispozițiile legale în materie, rezultă că **procedura declasificării este reglementată deja în legislația românească, fiind, asemeni ca procedura clasificării, o procedură administrativă necontencioasă care se finalizează printr-o decizie administrativă, în regim de putere publică, a autorității emitente a documentului clasificat.** În aceste condiții, Parlamentul nu se poate subroga fără a încălca principiul separației puterilor în stat nici în competența originară a autorităților și instituțiilor publice care întocmesc liste proprii privind categoriile de informații secrete de stat în domeniile lor de activitate, nici în competența originară a Guvernului de a declassifica prin hotărâre de Guvern aceste informații, la solicitarea motivată a emitentului, nici în competența autorităților emitente de documente clasificate de a decide când este necesară clasificarea sau declassificarea unor documente proprii, emise în realizarea competențelor proprii prevăzute în Constituție sau lege organică. O astfel de ingerință ar constitui o încălcare a competențelor proprii, constituționale și legale, ale autorităților din sfera puterii executive (în speță Guvernul României și CSAT), respectiv din sfera autorității judecătorești (instanțele de judecată și Ministerul Public).

De altfel, scopul pentru care a fost reglementată prin lege procedura necontencioasă a clasificării și declasificării informațiilor secret de stat a fost să ofere o garanție pentru realizarea eficientă a competențelor constituționale și legale proprii ale autorităților publice, indiferent de puterea din care acestea fac parte. Numai autoritatea emitentă a documentului poate aprecia necesitatea clasificării sau a declasificării respectivului document prin raportare la propriile competențe și atribuții, iar persoanele care se consideră vătămate prin decizia autorității se pot adresa instanței de contencios administrativ.

Din coroborarea normelor constituționale prevăzute la art. 119, la art. 65 alin. (2) litera (g), la art. 73 alin. (3) litera (e), la art. 116 alin. (2) precum și la art. 117 alin. (3), rezultă fără echivoc statutul constituțional consacrat de legiuitorul constituant Consiliului Suprem de Apărare a Țării acesta fiind o autoritate a administrației publice centrale de specialitate, cu caracter autonom, înființată prin lege organică, prezidată de Președintele țării și supusă controlului parlamentar. Potrivit art. 65 alin. (2) din Constituție și legii nr. 415/2002 privind organizarea și funcționarea CSAT, Consiliul Suprem de Apărare a Țării este o autoritate publică de rang constituțional, aflată sub control parlamentar. Modalitatea de realizare a acestei verificări și control parlamentar și, implicit "dependența" față de Parlament a CSAT – ului se concretizează prin prezentarea de rapoarte. **Legiuitorul constituant nu a inclus în sfera controlului parlamentar exercitat de Parlament (ca plen reunit al celor două camere în ședință comună) prerogativa Parlamentului de a declassifica sau de a desecretiza documentele adoptate de CSAT în exercitarea rolului său constituțional**

constând în *“organizarea și coordonarea unitară a activităților care privesc apărarea țării și securitatea națională, participarea la menținerea securității internaționale și la apărarea colectivă în sistemele de alianță militară, precum și la acțiuni de menținere sau de restabilire a păcii.”*

În scopul realizării rolului său constituțional, art. 4 lit. j) din Legea nr. 415/2002 privind organizarea și funcționarea Consiliului Suprem de apărare a Țării stabilește competența Consiliului Suprem de Apărare a Țării de a *„exercita orice alte atribuții prevăzute de lege în domeniul apărării țării și al siguranței naționale”*. Astfel, prin art. 19 lit. a) pct. 3 din Legea nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, membrii Consiliului Suprem de Apărare a Țării sunt împuterniciți expres să atribuie informațiilor din clasa secrete de stat unul dintre nivelurile de secretizare cu prilejul elaborării lor. Privitor la declasificarea acestora, potrivit art. 24 alin. (4) din același act normativ, aceasta se realizează *„prin hotărâre a Guvernului, la solicitarea motivată a emitentului”*. Prin urmare, o hotărâre a Consiliului Suprem de Apărare a Țării se declasifică la solicitarea motivată a acestuia.

Or, eliminarea Consiliului Suprem de Apărare a Țării, autoritate publică de rang constituțional, de la o decizie majoră cu posibile implicații asupra securității naționale, fără o motivație clară și fără consultarea sa, nesocotește rolul său constituțional prevăzut la art. 119 din Constituție, care stabilește, *inter alia*, că *„Consiliul Suprem de Apărare a Țării organizează și coordonează unitar activitățile care privesc (...) securitatea națională”*.

Pe cale de consecință, art. 1 alin. (1) din Legea privind declasificarea unor documente (PL-x nr. 616/2018) încalcă art. 119 din Constituție.

A accepta posibilitatea ca Parlamentul, prin lege, să decidă în cazuri concrete ce documente ale unor autorități publice din sfera altor puteri se pot declasifica **conduce la anihilarea scopului Legii nr. 182/2002 și la subminarea competențelor proprii ale autorităților avute în vedere de legiuitor (în primul rând rolul CSAT, dar și rolul și competențele legale ale SRI, Înalta Curte de Casație și Justiție, Ministerul Public etc.).** Totodată, oricând se poate imagina o situație în care, dacă declasificarea unui act administrativ este permisă prin lege, se poate reglementa și clasificarea unor documente ale unor autorități publice, ceea ce reprezintă o denaturare a scopului avut în vedere de Legea nr. 182/2002 și, nu în ultimul rând, a rolului constituțional al Parlamentului.

2.3. Legea privind declasificarea unor documente (PL-x nr. 616/2018) încalcă prevederile art. 1 alineatul (5) prin raportare la art. 52 și art. 126 alineatul (6), respectiv la art. 61 și la art. 119 din Constituția României, republicată.

Cu toate că principiul calității legii nu este enunțat în mod expres prin Constituție, acesta a fost recunoscut și consacrat prin jurisprudența Curții Constituționale, care a stabilit că originea acestuia **se regăsește în art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală**, potrivit căruia *“În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”*. La modul general, s-a considerat că legea trebuie să îndeplinească anumite cerințe de claritate și previzibilitate pentru a putea fi respectată de destinatarii săi, în sensul adaptării corespunzătoare a conduitei de către aceștia.

Prin Decizia nr. 473/2013, Curtea Constituțională a statuat, de principiu, că *“orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate - care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, poate să fie dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu trebuie să afecteze însă previzibilitatea legii.”*

Sub acest aspect, învederăm că formularea **art. 1 alin. (1) din legea supusă controlului Curții este deficitară, putând da naștere la mai multe interpretări**. În concret, sintagma *„toate documentele care conțin informații clasificate având ca temei sau sunt încheiate în conformitate ori în baza Hotărârii Consiliului Suprem de Apărare a Țării nr.17/2005 privind combaterea corupției, fraudei și spălării banilor”* este lacunară, nepermițând stabilirea exactă a documentelor vizate, nici măcar sub aspectul categoriei juridice (acte administrative, acorduri etc).

De asemenea, din analiza propunerii legislative rezultă că aceasta nu derogă doar de la art. 24 din Legea 182/2002, ci și de la alte prevederi legale, respectiv:

**De la Art. 10 alin. (2) din Legea 51/1991 privind securitatea națională a României - "Informațiile din acest domeniu nu pot fi comunicate decât în condițiile prezentei legi".*

**De la Art. 17 lit. f) și g) din Legea 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate – „În categoria informațiilor secrete de stat sunt cuprinse informațiile care reprezintă sau care se referă la: f) activitatea de informații desfășurată de autoritățile publice stabilite prin lege pentru apărarea țării și siguranța națională; g) mijloacele, metodele, tehnica și echipamentul de lucru, precum și sursele de informații specifice, folosite de autoritățile publice care desfășoară activitate de informații.*

Prin urmare, **art. 1 alin. (1) din Legea privind declasificarea unor documente (PL-x nr. 616/2018)** contravine Deciziei nr. 405/2016, prin care Curtea Constituțională a reținut că *“în elaborarea actelor normative, organul legislativ trebuie să se asigure că folosirea termenilor se realizează într-un mod riguros, într-un limbaj și stil juridic, care este prin excelență un limbaj specializat și instituționalizat. (...) precizia și claritatea limbajului folosit în domeniul juridic se obțin din analizarea și utilizarea cât mai adecvată a termenilor și expresiilor, ținând seama de semnificația lor în mod curent, precum și de respectarea cerințelor*

gramaticale și de ortografie, realizându-se asigurarea unității terminologice a stilului juridic. (...) deși legiuitorul în cadrul procedurii de legiferare poate opera cu termeni de drept comun, aceștia trebuie folosiți adecvat domeniului respectiv, numai în acest mod putându-se ajunge la respectarea unei unități terminologice a stilului juridic.”

În mod similar Art. 2 din lege prin exprimarea „Începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi, încetează efectele juridice ale documentelor prevăzute la art.1” este o **dispoziție neclară, imprecisă și creează impredictibilitate în aplicare** întrucât nu este clar dacă prin dispozițiile legii **se anulează, se revoca sau se abrogă efectele** respectivei Hotărâri CSAT.

Anularea actului administrativ al unei autorități care face parte din executiv nu poate fi dispusă prin lege de către organul legislativ. Conform art. 52 din Constituție raportat la art. 126 alin. 6 și conform Legii organice nr. 554/2004 doar instanța de contencios administrativ poate să anuleze un act administrativ, dacă se constată nelegalitatea acestuia și vătămarea unui drept subiectiv sau al unui interes legitim privat, în cazul contenciosului subiectiv, respectiv dacă se constată nelegalitatea acestuia, în cazul contenciosului obiectiv.

Revocarea actului administrativ nu poate fi dispusă decât de autoritatea emitentă a actului, respectiv de autoritatea ierarhic superioară, acolo unde aceasta există, printr-un act administrativ de aceeași forță juridică sau de o forță juridică superioară, în niciun caz direct prin lege, de către organul legislativ, organ legislativ care nu este autoritate ierarhic superioară pentru niciuna dintre autoritățile enunțate la art. 1 și care au emis sau încheiat documente care conțin informații clasificate având ca temei sau sunt încheiate în conformitate ori în baza Hotărârii Consiliului Suprem de Apărare a Țării nr.17/2005 privind combaterea corupției, fraudei și spălării banilor.

Conform art. 65 alin. 1 și 3 din Legea nr. 24/2000, **abrogarea poate fi dispusă, de regulă, printr-o dispoziție distinctă în finalul unui act normativ care reglementează o anumită problemă,** dacă aceasta afectează dispoziții normative anterioare, conexe cu ultima reglementare. În vederea abrogării, dispozițiile normative vizate trebuie determinate expres, începând cu legile și apoi cu celelalte acte normative, prin menționarea tuturor datelor de identificare a acestora. Or, în cazul prezentei legi, dispozițiile legii nu determină o reglementare nouă în domeniul clasificării/declasificării informațiilor secret de stat astfel încât, abrogându-se dispozițiile contrare din Legea nr. 182/2002 să fie abrogate și actele infralegale subsecvente, emise în temeiul dispozițiilor legale abrogate. **Legea supusă controlului de constituționalitate dispune că anumite documente emise de anumite autorități, conform art. 1, rămân fără efecte juridice de la data intrării în vigoare a legii, ceea ce nu poate fi considerată o abrogare conform normelor de tehnică legislativă.**

Având în vedere cele expuse mai sus, **din conținutul art. 2 al legii nu rezultă cu claritate ce operațiune juridică este reglementată pentru a lăsa fără efecte Hotărârea CSAT nr. 17/2005, precum și toate celelalte documente prevăzute la art. 1. Astfel, nu se poate considera că suntem în prezența nulității actului administrativ, întrucât anularea actului nu poate fi dispusă decât de o instanță judecătorească. Nu se poate**

considera că suntem în prezența revocării actului administrativ, întrucât Parlamentul, organ al puterii legiuitoare, nu este organ ierarhic superior CSAT, parte a puterii executive, care ar avea dreptul să revoce acte administrative ale unor autorități executive. De asemenea, nu se poate considera că suntem în prezența abrogării, întrucât abrogarea unor acte administrative prin lege se poate dispune numai în măsura în care au fost abrogate dispozițiile legale care au stat la baza adoptării respectivelor acte administrative, așa cum rezultă din enumerarea prevăzută la art. 65 alin. 3 din Legea nr. 24/2000 mai sus citată.

Astfel, în cazul de față, dispozițiile art. 2 din lege sunt imprecise, neclare, de natură să genereze impredictibilitate în aplicare, încălcând astfel dispozițiile art. 1 alin. (5) prin raportare la art. 52 și 126 alin. (6), respectiv art. 61 și art. 119 din Constituția României.

2.4. Legea privind declasificarea unor documente (PL-x nr. 616/2018) încalcă prevederile art. 1 alineatul (5) prin raportare la art. 52 și art. 126 alineatul (6) din Constituția României, republicată.

Art. 4 din lege prevede faptul că persoanele care se consideră vătămate într-un drept sau interes legitim de efectele produse de documentele prevăzute la art. 1 au posibilitatea, în termen de trei ani de la intrarea în vigoare a legii, să se adreseze instanțelor competente pentru constatarea încălcării drepturilor și libertăților fundamentale și repararea prejudiciului suferit.

Textul este neclar, imprecis de natură să creeze impredictibilitate în aplicare întrucât:

(1) În primul rând, *instanțele competente nu sunt precis determinate*. Din redactarea textului nu putem afla dacă instanțele competente sunt cele de contencios administrativ sau instanțele de drept comun și nu putem identifica dacă instanțele competente sunt cele de la sediul pârâtului sau al reclamantului. Având în vedere că Hotărârea CSAT nr. 17/2005 este un act administrativ al unei autorități publice centrale și presupunând că cea mai mare parte dintre documentele emise în temeiul respectivei Hotărâri sunt și ele acte administrative, ar rezulta că instanțele competente ar fi cele de contencios administrativ, dar, pentru rațiuni de claritate, precizie și predictibilitate, legiuitorul ar trebui să detalieze toate aspectele procedurale necesare soluționării acestei acțiuni care pare a avea un caracter *sui generis* prin raportare la dispozițiile codului de procedură civilă și la dispozițiile legii contenciosului administrativ.

(2) În al doilea rând, art. 4 din lege recunoaște posibilitatea pentru o persoană interesată de a se adresa unei instanțe competente pentru constatarea încălcării drepturilor și libertăților și repararea prejudiciului fără ca actul administrativ vizat să fi fost constatat nelegal, în prealabil, de o instanță de judecată.

Legiuitorul stabilește, pe de o parte, că documentele clasificate de la art. 1 sunt lăsate fără efecte prin dispoziția legii (art. 2) și, pe de altă parte, reglementează o acțiune de constatare a încălcării unui drept sau a unei libertăți fundamentale și repararea prejudiciului

suferit pentru persoanele care se consideră vătămate de efectele produse de respectivele documente (art. 4). Din interpretarea teleologică a celor două texte legale rezultă că *legiutorul prezumă că documentele de la art. 1 au fost emise nelegal, instanțele competente neavând de verificat legalitatea actului, ci doar posibilitatea de a constata încălcarea unui drept sau a unei libertăți și de a solicita repararea prejudiciului*. În condițiile în care o instanță de judecată (în cazul nostru, probabil instanța de contencios administrativ) nu constată nelegalitatea actului, nu se poate constata nici încălcarea drepturilor sau a intereselor legitime ale persoanei care se consideră vătămată și nici nu se poate acorda despăgubiri pentru prejudiciul produs. Aceasta întrucât, **un act legal emis nu poate să vătămă drepturi și interese legitime tocmai pentru că este legal emis, iar legalitatea actului, în cazul de față, nu se poate constata decât de instanța de judecată și nu de către Parlamentul României prin adoptarea unei legi ordinare.**

2.5. Legea privind declasificarea unor documente (PL-x nr. 616/2018) încalcă prevederile art. 1 alineatul (5) din Constituția României, republicată, fiind lipsită de precizie, claritate și predictibilitate.

În primul rând, art. 1 alin. (1) din lege se referă la Hotărârea CSAT nr. 17/2005 precum și la *toate documentele care conțin informații clasificate având ca temei sau care sunt încheiate în conformitate ori în baza acestei hotărâri*.

Art. 1 alin. (3) din lege are ca sferă de cuprindere desecretizarea *planurilor de cooperare realizate de DNA și SRI în baza art. 15 din Protocolul de cooperare dintre PÎCCJ și SRI nr. 003064/4.02.2009*.

Art. 1 alin.(4) din lege are ca sferă de cuprindere desecretizarea *protocoalelor și/sau acordurilor de colaborare și cooperare încheiate între instituțiile statului român, SRI, DNA, DIICOT, CSM și PICCJ*.

Conform art. 1 alin (2), *doar documentele cuprinse în art. 1 alin. (1) se declasifică de drept fără procedură*, în schimb *cele cuprinse în art. 1 alin (3) și (4) se desecretizează, termen care nu este utilizat în legea nr. 182/2002*, fără a se preciza dacă se derogă sau nu de la procedura de drept comun privind declasificarea. Astfel, **în primul caz, declasificarea este neconstituțională întrucât se realizează prin efectul unei legi și nu printr-un act administrativ**. În schimb, **în cazurile cuprinse în art. 1 alin. (3) și (4), neconstituționalitatea rezultă din faptul că i se impune prin dispoziția legii celui care are dreptul de a cere și de a efectua declasificarea unor documente de a face demersurile în acest sens**.

Totodată, modul de reglementare al art. 1 alin. (4) din lege este atât de defectuos încât s-ar ajunge la concluzia că toate protocoalele și/sau acordurile de colaborare și cooperare încheiate între instituțiile statului român (fără nicio precizare suplimentară), SRI , DNA, DIICOT, CSM și Parchetul de pe lângă ICCJ ar trebui „desecretizate”. Astfel, nu este clară sfera de întindere a normei. Nu putem cunoaște dacă norma se referă la toate protocoalele și sau acordurile de cooperare încheiate de toate instituțiile statului, printre care

și SRI, DNA, DIICOT, CSM și Parchetul de pe lângă ICCJ sau norma se referă doar la acele protocoale și sau acordurile de cooperare care sunt încheiate de o instituția publică împreună cu toate celelalte instituții enunțate expres (SRI, DNA, DIICOT, CSM și Parchetul de pe lângă ICCJ).

În al doilea rând, art. (5) din proiectul de lege **institue un nou caz de revizuire a hotărârilor definitive în care au fost administrate mijloace tehnice speciale, pe întreaga perioadă de existență a documentelor prevăzute în art. 1.**

Conform art. 138 alin. (1) Cod proc. pen., constituie mijloace speciale de supraveghere și cercetare a) interceptarea comunicațiilor ori a oricărui tip de comunicare la distanță; b) accesul la un sistem informatic; c) supravegherea video, audio sau prin fotografiere; d) localizarea sau urmărirea prin mijloace tehnice; e) obținerea datelor privind tranzacțiile financiare ale unei persoane; f) reținerea, predarea sau percheziționarea trimerilor poștale; g) utilizarea investigatorilor sub acoperire și a colaboratorilor; h) participarea autorizată la anumite activități; i) livrarea supravegheată; j) obținerea datelor de trafic și de localizare prelucrate de către furnizorii de rețele publice de comunicații electronice ori furnizorii de servicii de comunicații electronice destinate publicului.

Redactarea art. 5 din lege este atât de defectuasă încât permite interpretarea conform căreia orice hotărâre penală definitivă în care s-au administrat probe în mod legal, dar folosind mijloace tehnice speciale, este supusă revizuirii prin simplul fapt că documentele prevăzute în art. 1 existau la acel moment. Aceasta întrucât criteriul utilizat de art. 5 din lege este unul *temporal* (în perioada de existență a documentelor prevăzute la art. 1) și *nu unul substanțial*, care să se refere la *legalitatea/nelegalitatea probelor administrate* (din contră, art. 5 se referă la orice probe administrate prin mijloace tehnice speciale).

În aceste condiții, orice proces penal în care s-au folosit mijloace tehnice speciale, astfel cum sunt cele prevăzute în art. 138 Cod procedură penală, vor putea fi supuse revizuirii, chiar dacă aceste mijloace tehnice au fost folosite în mod legal, fără a avea vreo legătură cu documentele curpinse în art. 1 din proiectul lege. Astfel, întrucât ar rezulta din textul legii că pot fi supuse revizuirii toate procesele așa cum am arătat la punctul anterior, **se creează posibilitatea ca anumite persoane condamnate penal în mod definitiv să ceară revizuirea în temeiul art. 5 din lege doar pentru a redeschide judecata pe fondul cauzei. Odată ajuns dosarul pe fond, s-ar putea invoca prescripția, ceea ce ar constitui o deturnare nedorită de la scopul legii penale.**

În al treilea rând, în practica judiciară există posibilitatea ca, într-un proces penal, persoana vătămată să nu se fi constituit parte civilă și să fi mers pe cale separată, sau, deși s-a constituit, instanța să fi disjuns cauza. Pentru asemenea situații, legea supusă controlului de constituționalitate nu precizează nimic, rezultând că ar putea beneficia de invocarea revizuirii inclusiv partea civilă, sau în cazul unei acțiuni pe cale separată, persoana interesată (reclamantul, de regulă). În aceste condiții, dacă inculpatul invocă revizuirea în procesul penal, iar persoana interesată, fiind nemulțumită de soluția pronunțată în dosarul civil, invocă la rândul său revizuirea, **se creează posibilitatea ca cele două hotărâri, deși au un izvor comun pentru rejudecare, să ofere soluții contrare.**

2.6. Legea privind declasificarea unor documente (PL-x nr. 616/2018) încalcă prevederile art. 1 alineatul (3) raportat la art. 61, art. 64 alin. (4), art. 119, art. 126 alin. (1) și art. 132 alin. (1) din Constituția României, republicată.

Conform art. 3 alin. (1) din legea supusă controlului de constituționalitate, centralizarea documentelor declasificate prevăzute la art. 1 se realizează de *Comisia comună permanentă a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații*. **O asemenea dispoziție este de natură să încalce rolul constituțional al autorităților publice care nu se află sub controlul acestei Comisii și față de care respectiva Comisie nu poate să exercite un control parlamentar**, fie pentru că acest control parlamentar asupra activității unei autorități se realizează chiar de forul legislativ în plen reunit al celor două camere (*pentru CSAT*), fie pentru că un astfel de control parlamentar asupra activității unei autorități nu există (*pentru Ministerul Public și Înalta Curte de Casație și Justiției*). Emitentul sau emitenții documentelor declasificate sunt cei îndreptățiți să centralizeze documentele respective, în niciun caz o comisie parlamentară care nu are nicio atribuție în acest sens.

Art.3. alin. (1) stabilește și că *Documentele prevăzute la art.1, centralizate de Comisia comună permanentă a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații, pot fi consultate de persoanele interesate la sediul acesteia. Acest drept se exercită la cerere și constă în studierea nemijlocită a documentelor și eliberarea de copii de pe acestea.*”

C.E.D.O. a statuat că dreptul la divulgarea probelor relevante nu este un drept absolut. În materie penală, aceasta a reținut că pot exista interese concurente, precum securitatea națională, necesitatea de a proteja martori expuși riscului unor represalii sau de a păstra secrete metodele poliției de anchetare a infracțiunilor – care trebuie să fie puse în balanță cu drepturile justițiabilului. Datele și informațiile ce privesc securitatea națională beneficiază de protecție suplimentară, conform legii, dreptul de acces la acest tip de informații și cel de a contesta legalitatea măsurilor întreprinse în contextul realizării securității naționale fiind strict reglementat de lege.

Astfel, informațiile de securitate națională pot fi accesate strict de către persoanele îndreptățite, conform legii, și în condițiile prevăzute de lege.

Conform art. 31 alin. (3) din Constituția României, „*dreptul la informație nu trebuie să prejudicieze măsurile de protecție a tinerilor sau securitatea națională*”. În același sens, art.10 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale menționează că „*exercitarea libertății de opinie și a libertății de a primi sau comunica informații ori idei poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni, care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea*

națională (...) pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești”.

Prin Decizia nr.1440/2010, referitoare la dispoziții din Legea nr.182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, Curtea Constituțională a statuat că, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (Hotărârea din 9 februarie 1995, pronunțată în Cauza Vereniging Weekblad Bluf împotriva Olandei - paragraful 28), accesul la informațiile publice poate fi îngădit pentru protejarea interesului național, în conformitate cu prevederile art. 10 paragraful 2 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Or, cu acel prilej, Curtea Constituțională a observat că îngădirile aduse accesului la informații sunt prevăzute de lege - Legea nr. 182/2002 -, au un scop legitim - protecția informațiilor clasificate și a surselor confidențiale ce asigură acest tip de informații, prin instituirea sistemului național de protecție a informațiilor și sunt necesare într-o societate democratică.

Prin urmare, oferirea unui acces public nerestricționat asupra unor informații de securitate națională, declassificate în mod arbitrar, este de natură a constitui o încălcare gravă a art. 31 alin. (3) din Constituția României.

2.7. Legea privind declassificarea unor documente (PL-x nr. 616/2018) încalcă prevederile art. 15 alineatul (2) din Constituția României, republicată.

Art.5 din Legea criticata prevede: *„Cauzele în care au fost pronunțate hotărâri definitive și în care au fost administrate probe prin mijloace tehnice speciale în perioada de existență a documentelor prevăzute la art.1 și până la intrarea în vigoare a prezentei legi, sunt supuse revizuirii. Competența revine primei instanțe care a soluționat fondul cauzei.”*

Dispozițiile art. 5 din Legea privind declassificarea unor documente (PLx 616/2018) sunt neconstituționale, prin faptul că retroactivează, permițând atacarea unor hotărâri pronunțate până la data intrării lor în vigoare pe motive reglementate în legea nouă, contrar principiului constituțional statuat la art. 15 alin. (2) din Constituție, potrivit căruia *„legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.”*

În acest sens, amintim că instanța de contencios constituțional a statuat, în mod constant, în jurisprudența sa că *„principiul neretroactivității legii este valabil pentru orice lege, indiferent de domeniul de reglementare al acesteia. Singura excepție pe care o îngăduie norma constituțională privește legea penală sau contravențională mai favorabilă”* (Decizia nr. 90/1999, Decizia nr. 228/2007, Decizia nr. 283/2007).

De asemenea, în Decizia nr. 377/2017, Curtea a reținut că *„criteriul ce trebuie luat în seamă și care ține de esența art. 15 alin. (2) din Constituție raportat la aplicarea în timp a reglementărilor referitoare la căile de atac este data pronunțării hotărârii judecătorești. Astfel, în temeiul textului constituțional antereferit, legiuitorul poate supune hotărârea judecătorească unor căi de atac stabilite ca atare prin lege până la momentul pronunțării hotărârii judecătorești, drept care atât soluția Codului de procedură civilă din 1865 [art. 725*

alin. 3 „Hotărârile pronunțate înainte de intrarea în vigoare a legii noi rămân supuse căilor de atac și termenelor prevăzute de legea sub care au fost pronunțate”, cât și a Codului de procedură civilă în vigoare [art. 27 - „Hotărârile rămân supuse căilor de atac, motivelor și termenelor prevăzute de legea sub care a început procesul.”] respectă aceste exigențe constituționale. În schimb, legiuitorului îi este interzis să supună hotărârile judecătorești unor noi căi de atac reglementate după pronunțarea acestora. Aceeași regulă se aplică atât căilor ordinare, cât și extraordinare de atac, ambele categorii de căi de atac urmând să își păstreze aceeași configurație juridică de la data stabilită drept reper de către legiuitor [a se vedea distincția realizată de noul și vechiul Cod de procedură civilă]. Prin urmare, eliminarea unui motiv de revizuire sau adăugarea unui nou motiv de revizuire după pronunțarea hotărârii nu poate produce niciun efect, prin prisma aplicării legii în timp, cu privire la hotărârea judecătorească deja pronunțată. Textul normativ al art. III din lege, prin modul în care este formulat, consacră o soluție legislativă de natură să submineze caracterul de stat de drept al României [art. 1 alin. (3) din Constituție] și principiul securității raporturilor juridice [art. 1 alin. (5) din Constituție], întrucât constituie premisa repunerii în discuție a tuturor hotărârilor judecătorești definitive pronunțate după 1991, data adoptării Constituției României”.

Prin urmare, **art. 5 din Legea privind declasificarea unor documente (PL-x nr. 616/2018) încalcă art. 15 alin. (2) din Constituție.**

În considerarea celor mai sus expuse, **solicităm Onoratei Curți ca, în raport cu criticile precizate mai sus, să constate că Legea privind declasificarea unor documente (PL-x nr. 616/2018) în ansamblul ei, este neconstituțională pentru considerentele arătate în prezenta sesizare.**

În drept, ne motivăm sesizarea pe dispozițiile art. 146 lit. a) din Constituția României, al art. 11 alin. (1) lit. a) raportat la art. 15, alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată.

Cu deosebită considerație,

În numele senatorilor inițiatori,

Senator

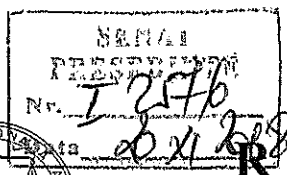
CÎȚU FLORIN VASILE

Liderul Grupului parlamentar al PNL din Senatul României

Domnului Președinte al Curții Constituționale

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup Parlamentar	Semnătura
1	FLORIN CÎTU	PNL	
2	Pauluc Nicoleta	PNL	
3	IULIAN DUMITRESCU	PNL	
4	CARMEN HĂRĂU	PNL	
5	CRISTIAN CHIRTES	PNL	
6	LEON DĂNĂILĂ	PNL	
7	Stănga George Catalin	PNL	
8	Răduca Filipescu	PNL	
9	POPA CORNEL	PNL	
10	CRISTINA IOAN	P.N.L.	
11	PETREȘ ALEXANDRU	PNL	
12	IANCU CARACOTA	PNL	
13	Mircea Coșou	PNL	
14	PIRVULESCU EUGEN	PNL	
15	AUNA GORETEIU	PNL	
16	CADARU DANIEL	PNL	
17	EUGEN TAPUNADZE	PNL	
18	Vela I. Marcel	PNL	

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup Parlamentar	Semnătura
	Julia Scouteri	PNL	

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

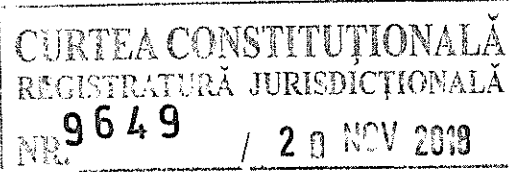
Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România

Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80

Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosarul nr.1843A/2018

Domnului

Călin Constantin Anton POPESCU-TĂRICEANU

Președintele Senatului

568 / 2018

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, Hotărârea nr.9 pronunțată în ședința din 20 noiembrie 2018, vizând sesizarea formulată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secțiile Unite cu privire la constituționalitatea Legii privind declasificarea unor documente (PL-x nr.616/2018).

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 28 noiembrie 2018 (inclusiv în format electronic *Word* la adresa de mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 19 decembrie 2018.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

Președinte,

Prof. univ. dr. Valer DORNEANU

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICȚIONALĂ
NR. 9645 / 20 NOV 2018

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr. 1843A/2018

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Cabinetul Președintelui

ROMÂNIA

Str. Batiștei, nr.25, sector 2, București
Tel: 021-310.38.86, Fax: 021- 310.36.16
e-mail: presedinte@scj.ro

Nr. 1033 din 20 noiembrie 2018

Către

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Domnului Președinte Valer Dorneanu

Stimate domnule președinte,

În temeiul prevederilor art. 146 lit. a) din Constituția României și ale art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă transmitem Hotărârea nr. 9 din 20 noiembrie 2018 a Secțiilor Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție vizând sesizarea Curții Constituționale în scopul de a se pronunța asupra constituționalității Legii privind declasificarea unor documente (PL-x nr. 616/2018).

Cu aleasă considerație,

Președintele
Înaltei Curți de Casație și Justiție
Judecătoarea Iulia Cristina Tarcea

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Str. Batiștei, nr.25, sector 2, București
Tel: 021-310.38.86, Fax: 021- 310.36.16
E-mail: presedinte@scj.ro

**Înalta Curte de Casație și Justiție
Secțiile Unite**

**Hotărârea nr. 9
Ședința din 20 noiembrie 2018**

Sub președinția doamnei judecător Iulia Cristina Tarcea, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție,

Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite, în conformitate cu dispozițiile art. 25 lit. c) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, s-a întrunit pentru sesizarea Curții Constituționale în vederea exercitării controlului de constituționalitate, înainte de promulgare, asupra Legii privind declasificarea unor documente (PL-x nr. 616/2018).

Sesizarea este legitimată constituțional de dispozițiile art. 146 lit. a) din Constituția României și de prevederile art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care prevăd dreptul Înaltei Curți de Casație și Justiție de a sesiza Curtea Constituțională pentru controlul constituționalității legilor înainte de promulgare.

Din totalul de 111 judecători în funcție, au fost prezenți 82 judecători.

În urma dezbaterilor, deliberând, Secțiile Unite au hotărât să fie sesizată Curtea Constituțională cu privire la neconstituționalitatea dispozițiilor art. 5 din Legea privind declasificarea unor documente, în raport cu art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii, precum și în raport cu art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la principiul securității raporturilor juridice.

I. În raport cu art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii:

Standardele privind calitatea legii, care asigură conformitatea legii cu dispozițiile constituționale ale art. 1 alin. (5), sunt consacrate în jurisprudența instanței de contencios constituțional, reflectată în Decizia nr. 619/2016 (publicată în M. Of. nr. 6 din 4 ianuarie 2017) și în Decizia nr. 61/2018 (publicată în M. Of. nr. 204 din 6 martie 2018).

În acest sens, conform Deciziei Curții Constituționale nr. 619/2016, *legea trebuie să întrunească cele trei cerințe de calitate care rezultă din art. 1 alin. (5) din Constituție - claritate, precizie și previzibilitate. (...) Curtea a stabilit că cerința de claritate a legii vizează caracterul neechivoc al obiectului reglementării, cea de precizie se referă la exactitatea soluției legislative alese și a limbajului folosit, în timp ce previzibilitatea legii privește scopul și consecințele pe care le antrenează (Decizia nr. 183 din 2 aprilie 2014, publicată în M. Of. nr. 381 din 22 mai 2014).*

De asemenea, potrivit Deciziei Curții Constituționale nr. 61/2018, *respectarea standardelor de claritate și predictibilitate a legii a devenit o cerință de rang constituțional. Astfel, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat că autoritatea legiuitoare, Parlamentul sau Guvernul, după caz, are obligația de a edicta norme care să respecte trăsăturile referitoare la claritate, precizie, previzibilitate și predictibilitate (de exemplu, Decizia nr. 562 din 19 septembrie 2017, publicată în M. Of. nr. 838 din 23 octombrie 2017, Decizia nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în M. Of. nr. 584 din 17 august 2010, Decizia nr. 743 din 2 iunie 2011, publicată în M. Of. nr. 579 din 16 august 2011 și Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în M. Of. nr. 53 din 23 ianuarie 2012). Totodată, instanța de control constituțional a constatat că, deși normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională, prin reglementarea acestora legiitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concură la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesare (Decizia nr. 26 din 18 ianuarie 2012, publicată în M. Of. nr. 116 din 15 februarie 2012 și Decizia nr. 445 din 16 septembrie 2014, publicată în M. Of. nr. 790 din 30 octombrie 2014).*

În conformitate cu art. 5 din Legea privind declasificarea unor documente, *cauzele în care au fost pronunțate hotărâri definitive și în care au fost administrate probe prin mijloace tehnice speciale în perioada de existență a documentelor prevăzute la art. 1 și până la intrarea în vigoare a prezentei legi sunt supuse revizuirii. Competența revine primei instanțe care a soluționat fondul cauzei.*

Din punct de vedere al coerenței, al clarității, al preciziei și al previzibilității, dispozițiile art. 5 din Legea privind declassificarea unor documente nu întrunesc exigențele art. 1 alin. (5) din Constituție, în componenta sa referitoare la calitatea legii. Astfel:

■ Dispozițiile art. 5 din Legea privind declassificarea unor documente reglementează soluția legislativă a revizuirii hotărârilor penale definitive - de achitare, de încetare a procesului penal, de renunțare la aplicarea pedepsei (pronunțate după 1 februarie 2014), de amânare a aplicării pedepsei (pronunțate după 1 februarie 2014) și de condamnare -, stabilind numai instanța competentă să judece revizuirea.

Formularea imperativă și derogatorie de la reglementarea cuprinsă în Codul de procedură penală - „sunt supuse revizuirii”, precum și includerea unei dispoziții referitoare exclusiv la instanța competentă să judece revizuirea determină imposibilitatea stabilirii raporturilor dintre norma cuprinsă în art. 5 din Legea privind declassificarea unor documente și normele Codului de procedură penală care reglementează calea extraordinară de atac a revizuirii. În concret, nu se poate stabili dacă în calea de atac a revizuirii reglementate în art. 5 din Legea privind declassificarea unor documente sunt sau nu sunt aplicabile dispozițiile art. 455 C. proc. pen. (persoanele care pot cere revizuirea), art. 456 C. proc. pen. (cererea de revizuire), art. 459 C. proc. pen. (admiterea în principiu), art. 460 C. proc. pen. (măsurile care pot fi luate odată cu sau ulterior admiterii în principiu), art. 461 C. proc. pen. (rejudecarea), art. 462 C. proc. pen. (soluțiile după rejudecare) sau art. 463 C. proc. pen. (calea de atac).

Imposibilitatea de a stabili raporturile cu normele Codului de procedură penală enumerate, care reglementează calea extraordinară de atac a revizuirii, are ca efect imposibilitatea aplicării dispozițiilor art. 5 din Legea privind declassificarea unor documente, contrar cerințelor privind calitatea legii impuse de art. 1 alin. (5) din Constituție.

■ În cuprinsul dispozițiilor art. 5 din Legea privind declassificarea unor documente se face referire la „mijloacele tehnice speciale.” Sintagma „mijloace tehnice speciale” nu este utilizată în dispozițiile Codului de procedură penală în materia probelor și nu este explicată în cuprinsul Legii privind declassificarea unor documente, neputându-se determina, cu claritate, semnificația acesteia.

În condițiile în care „administrarea probelor prin mijloace tehnice speciale” constituie însuși motivul revizuirii, imprecizia sintagmei „mijloace tehnice speciale” conduce la încălcarea standardelor privind calitatea legii consacrate în dispozițiile constituționale ale art. 1 alin. (5).

■ În conformitate cu art. 5 din Legea privind declassificarea unor documente, revizuirea operează în cauzele „în care au fost administrate

probe prin mijloace tehnice speciale în perioada de existență a documentelor prevăzute la art. 1 și până la intrarea în vigoare a prezentei legi.”

Din formularea dispozițiilor art. 5 rezultă că, pentru incidența revizuirii, este suficientă administrarea probelor prin anumite mijloace pe perioada de existență a documentelor prevăzute la art. 1, indiferent dacă există sau nu există o legătură între administrarea probelor și documentele menționate.

Omisiunea legiuitorului de a stabili o legătură între documentele prevăzute la art. 1 și cauzele în care operează revizuirea contravine ideii de „eroare judiciară” care stă la baza revizuirii, afectând coerența reglementării. Condiția privind coexistența temporală a unor documente și a unor procese penale, fără o legătură stabilită de legiuitor între acestea, determină revizuirea hotărârilor penale definitive de achitare, de încetare a procesului penal și de condamnare pronunțate din 2005 până în prezent, chiar dacă revizuirea nu se întemeiază pe o „eroare judiciară”, contrazicând natura acestei căi extraordinare de atac.

II. În raport cu art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la principiul securității raporturilor juridice:

Dispozițiile art. 5 din Legea privind deklasificarea unor documente încalcă principiul securității raporturilor juridice, încorporat în art. 1 alin. (5) din Constituție, întrucât impun repunerea în discuție a hotărârilor penale definitive de achitare, de încetare a procesului penal și de condamnare pronunțate începând cu anul 2005, contrar cerințelor rezultate din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și din jurisprudența Curții Constituționale.

În considerentele Cauzei Giuran împotriva României (Hotărârea din 21 iunie 2011), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut următoarele:

28. Curtea reiterează că dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe, astfel cum este garantat la art. 6 § 1 din Convenție, trebuie interpretat în cadrul preambulului la Convenție, ale cărui dispoziții relevante afirmă că ordinea de drept face parte din patrimoniul comun al statelor contractante. Unul dintre aspectele fundamentale ale ordinii de drept este principiul certitudinii juridice, care impune, printre altele, ca, atunci când instanțele pronunță o hotărâre definitivă, aceasta să nu fie contestată (a se vedea hotărârea Brumărescu împotriva României, nr. 28342/95, pct. 61, CEDO 1999-VII). (...)

30. Îndepărtarea de la principiul respectiv este justificată doar când este impusă de circumstanțe cu caracter substanțial și convingător (a se vedea, mutatis mutandis, Riabik împotriva Rusiei, nr. 52854/99, pct. 52,

CEDO 2003-X și Pravednaya împotriva Rusiei, nr. 69529/01, pct. 25, 18 noiembrie 2004). Competența instanțelor superioare de a casa și modifica hotărâri judecătorești obligatorii și executorii ar trebui exercitată pentru corectarea erorilor judiciare. Această competență trebuie exercitată astfel încât să facă, atât cât este posibil, un echilibru echitabil între interesele unui individ și nevoia de a asigura eficiența sistemului judiciar (a se vedea, mutatis mutandis, Nikitin împotriva Rusiei, nr. 50178/99, punctele 54-61, CEDO 2004-VIII). (...)

În considerentele Deciziei nr. 126/2016 (publicată în M. Of. nr. 185 din 11 martie 2016), Curtea Constituțională a statuat că, *întrucât principiul autorității de lucru judecat este de o importanță fundamentală atât în ordinea juridică națională, cât și în ordinea juridică comunitară, precum și la nivelul Curții Europene a Drepturilor Omului, (...) atingerea adusă acestuia prin legislația națională trebuie să fie limitată, fiind necesar ca acestui principiu să i se aducă derogare doar dacă o impun motive substanțiale și imperioase (Hotărârea din 7 iulie 2009, pronunțată în Cauza Stanca Popescu împotriva României, paragraful 99 și Hotărârea din 24 iulie 2003, pronunțată în Cauza Ryabikh împotriva Rusiei, paragraful 52). În speță, Curtea constată că motivul substanțial și imperios care justifică derogarea de la principiul autorității de lucru judecat îl constituie decizia de admitere a excepției de neconstituționalitate, pronunțată de instanța de contencios constituțional.*

În raport cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și cu jurisprudența Curții Constituționale, „administrarea probelor prin mijloace tehnice speciale în perioada de existență a documentelor prevăzute la art. 1” nu echivalează cu „o eroare judiciară”, care să justifice o derogare de la principiul securității raporturilor juridice și nu reprezintă un „motiv substanțial și imperios” pentru revizuirea hotărârilor penale definitive de achitare, de încetare a procesului penal și de condamnare.

Așa cum s-a arătat, coexistența temporală a unor documente și a unor procese penale în care au fost pronunțate hotărâri penale definitive, în absența unei legături între acestea, nu poate constitui un „motiv substanțial și imperios” care justifică derogarea de la principiul autorității de lucru judecat.

Prin modul în care este formulat, art. 5 din Legea privind declasificarea unor documente, care nu reflectă nici eroarea judiciară și nici relația dintre documentele prevăzute la art. 1 și cauzele în care operează revizuirea, creează premisele repunerii în discuție a hotărârilor penale definitive de achitare, de încetare a procesului penal și de condamnare pronunțate începând cu anul 2005, soluție legislativă care subminează principiul securității raporturilor juridice.

Considerentele referitoare la neîntreținerea exigențelor privind calitatea legii privesc și dispozițiile art. 4 din Legea privind declasificarea unor documente, având în vedere că nu se reglementează procedura de urmat și natura acțiunii deschise de acest text de lege.

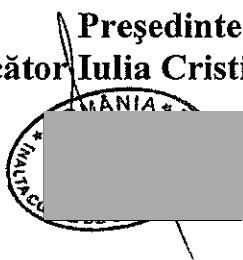
În consecință, pentru considerentele de mai sus, Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite

HOTĂRĂȘTE

Sesizarea Curții Constituționale pentru a se pronunța asupra aspectelor de neconstituționalitate cuprinse în Legea privind declasificarea unor documente (PL-x nr. 616/2018).

Anexăm în copie tabelele cu semnături.

Președinte
Judecător ~~Julia Cristina Tarcea~~

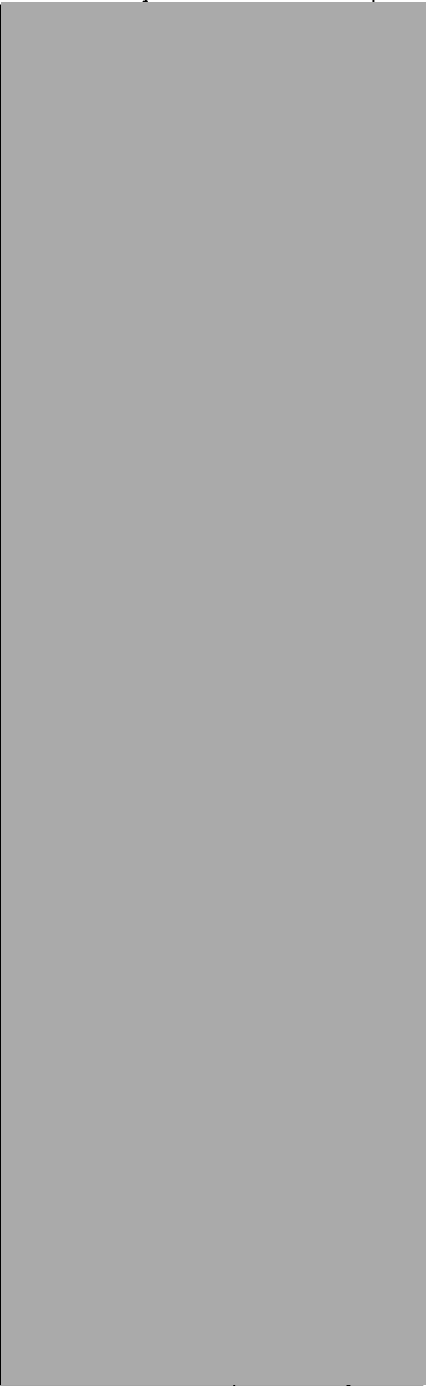

Prim magistrat asistent
Aneta Ionescu

**ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE SI JUSTIȚIE
ADUNAREA GENERALĂ**

Sedința din data de 20 noiembrie 2018, orele 13:00

Nr. crt.	Numele și prenumele judecătorului	Semnătura
1.	TARCEA IULIA CRISTINA	
2.	BOGASIU GABRIELA ELENA	
3.	DRAGOMIR ILIE IULIAN	
4.	CURELEA LAVINIA	
5.	VOICHECI EUGENIA	
6.	POPESCU MIRELA SORINA	
7.	CORBU CORINA ALINA	
8.	ALEXANDRESCU ANCA MĂDĂLINA	
9.	ARGHIR GEANINA-CRISTINA	
10.	BACIU MONA MAGDALENA	
11.	BARBĂ IONEL	
12.	BÎRSAN GABRIELA VICTORIA	
13.	BOGDAN IOANA	
14.	BREHAR PAULINA LUCIA	
15.	BUDĂ MARIAN	
16.	BURNEL OANA	

17.	CANACHEU CLAUDIA MARCELA	
18.	CERBU SILVIA	
19.	CÎRNARU SIMONA ELENA	
20.	CÎRNU IULIA MANUELA	
21.	COBZARIU MARICELA	
22.	CONDOIU MINODORA	
23.	CONSTANDA ANDREIA LIANA	
24.	CONSTANTINESCU MARIANA	
25.	COSMA RODICA	
26.	CRISTESCU SIMONA LALA	
27.	DASCĂLU LAVINIA	
28.	DĂNĂILĂ VERONICA MAGDALENA	
29.	DINU FLORENTINA	
30.	DOLACHE - BOGDAN ILEANA IZABELA	
31.	DORIN RODICA	
32.	DRAGOMIR FLORENTINA	
33.	DRĂGUȚ FLORENTIN SORIN	
34.	DUMINECĂ VIRGINIA FLORENTINA	
35.	DUȚĂ RUXANDRA MONICA	
36.	ENCEAN SIMONA DANIELA	

37.	ENESCU DAN ANDREI	
38.	EPURE CONSTANTIN	
39.	FARMATHY GHEZA ATTILA	
40.	FILIPESCU VIRGINIA	
41.	FLORESCU GEORGE BOGDAN	
42.	FOITOȘ MARIUS DAN	
43.	GHERASIM ADRIANA ELENA	
44.	GRĂDINARU DANIEL	
45.	GRĂDINARU IANINA BLANDIANA	
46.	GRECU MĂDĂLINA ELENA	
47.	GRIGORAȘ NINA ECATERINA	
48.	HÎNCU CEZAR	
49.	HRUDEI MARIA	
50.	IANCU ANA HERMINA	
51.	ILIE CARMEN MARIA	
52.	ILIE GHEORGHE AUREL	
53.	ILIE IOANA ALINA	
54.	ION EUGENIA	
55.	IONESCU MARIUS IONEL	
56.	ISAILĂ MĂRIOARA	

57.	IVANOVICI LAURA MIHAELA
58.	LEFTERACHE VALERIA LAVINIA
59.	MACAVEI SÂNDEL LUCIAN
60.	MACAVEI SORINELA ALINA
61.	MARCHIDAN ANDREEA
62.	MARIN EUGENIA
63.	MATEI IONUȚ MIHAI
64.	MĂIEREANU IULIANA
65.	MERA LUCIANA
66.	MIHĂIANU COSMIN HORIA
67.	MOGLAN RALUCA
68.	NĂSTASIE VERONICA
69.	NEGRILĂ GEORGETA CARMEN
70.	NENIȚĂ SIMONA CRISTINA
71.	NESTOR BEATRICE IOANA
72.	NICOLAE ADINA GEORGETA
73.	NIȚU PETRONELA IULIA
74.	OANA CRISTIAN DANIEL
75.	PANTEA C. PAULA
76.	PARASCHIV MIHAELA

77.	PĂTRAȘCU HORĂȚIU
78.	PĂUN LUIZA MARIA
79.	PIETREANU SIMONA GINA
80.	PISTOL ȘTEFAN
81.	POLIȚEANU MIRELA
82.	POPA RODICA AIDA
83.	POPA ROXANA
84.	POPOIAG ELENA CARMEN
85.	PUȘCAȘIU EUGENIA
86.	ROG LUCIA TATIANA
87.	RUS ALEXANDRA IULIANA
88.	RUS ANDREI CLAUDIU
89.	RUSU AURELIA
90.	SECREȚEANU ADRIANĂ FLORINA
91.	SEVERIN DANIEL GHEORGHE
92.	STĂNIȘOR DENISA ANGELICA
93.	ȘELARU VALENTIN HORIA
94.	ȘERBAN LEONTINA
95.	TĂBĂRCĂ MIHAELA
96.	TEAU CARMEN TRĂNICA

97.	TRESTIANU VIORICA	
98.	ȚÂNDĂREANU NICOLETA	
99.	ȚÂNDĂRESCU BIANCA ELENA	
100.	ȚUCA ALINA IULIANA	
101.	VARTIRES DANA IARINA	
102.	VASILE FRANCISCA MARIA	
103.	VĂLEANU PETRONELA CRISTINA	
104.	VIȘAN LILIANA	
105.	VIȘAN MIRELA	(
106.	VIȘOIU EMILIA CLAUDIA	
107.	VLAD DECEBAL CONSTANTIN	
108.	VOICU RODICA FLORICA	
109.	VRABIE VALENTINA	
110.	VRÎNCEANU ROMANIȚA ECATERINA	^
111.	ZAHARIA RODICA	<